

**Javni zavod
Krajinski park Goričko**

**PRILOGA 1
K LETNEMU POROČILU O POSLOVANJU
2018**

OHRANJANJE NARAVE IN KRAJINE

Grad, januar 2019

pripravili: Kristjan Malačič, Gregor Domanjko, Mojca Podletnik in Stanka Dešnik

I. VARSTVENE, UPRAVLJAVSKE IN NADZORNE NALOGE..... 7

Karta 1: Območje zavarovanega območja s statusom Krajinski park Goričko, ekološko pomembno območje in območje Natura 2000 Goričko (SCI in SPA) 4

TABELE

Tabela 1: Seznam kvalifikacijskih vrst območja SPA Goričko (SI 5000009)	5
Tabela 2: Seznam kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območja SCI Goričko (SI3000221)	5
Tabela 3: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2018.	7
Tabela 4: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2018.	8
Tabela 5: Površine v upravljanju JZ KPG 2108.....	52
Tabela 6: PRP plačila iz naslove kmetijske dejavnosti JZ KPG	57
Tabela 7: Stanje nahajališč grmičastega dišečega volčina	63
Tabela 8: Stanje nahajališč rumene maslenice.....	67
Tabela 9: Vrste vodnih in obvodnih ter nekatere druge vrste ptic zabeležene na in ob Ledavskem jezeru (dodane vrste potrjene na travnikih severno od jezera).	71
Tabela 10: Zasedenost in gnezditvena uspešnost gnezd bele štoklje na območju Parka.	78
Tabela 11: Podatki o zasedenosti gnezdilnic (s krepko so označene kvalifikacijske Natura 2000 vrste).	79

SLIKE

Slika 1: Struga Adrijanskega potoka pri Lenarčičevem mlinu v Neradnovcih.....	8
Slika 2: Zaradi poseke pri mostu (Lucova) se pojavlja invazivna žlezava nedotika (foto: M. Podletnik).	8
Slika 3: Ekstenzivni mokrotni travniki na območju NV (foto: K. Malačič).....	9
Slika 4: Grmičasti dišeči volčin na NV Benkova šuma 1 (obcestno rastišče) (foto: K. Malačič)	10
Slika 5: Delovna akcija na NV Benkova šuma II	
Slika 6: Grmičasti dišeči volčin na NV Benkova šuma II (foto: K. Malačič)	11
Slika 7: NV Berkovci – mokrotni travniki (foto: M. Podletnik).....	12
Slika 8: Bodonski potok (foto: K. Malačič).	13
Slika 9 : Travniki v zaraščanju s tujerodnima invazivnima vrstama (ambrozija in orjaška zlata rozga) na območju NV Bukovnica (foto: M. Podletnik).	14
Slika 10: Bukovniško jezero (foto: M. Podletnik)	
Slika 11: Severni predel jezera z gosto lesno vegetacijo, mrestišče dvoživk (foto: K. Malačič)	15
Slika 12: Narcise ob melioracijskem kanalu na NV Cankova-rastišče narcis (foto: K. Malačič).....	16
Slika 13: Del povirja potoka Curek (foto: K. Malačič)	17
Slika 14 : Na S delu Hodoškega jezera se kmetijske površine širijo proti vodi (foto: M. Podletnik).....	18
Slika 15: Ostanke aktivnosti bobra ob Hodoškem jezeru (foto: K. Malačič).	18
Slika 16: Dobro ohranjena obrežna zarast ob Gračkem potoku (foto: K. Malačič).....	19
Slika 17: Kačova mlaka-odstranjevanje prekomerne zarasti (foto: K. Malačič).....	20
Slika 18: Kamnolom Grad v zimskih razmerah (foto: K. Malačič).....	21
Slika 19: Brek v Kobilju(foto: K. Malačič).....	22
Slika 20: Rumena maslenica na območju NV Kobilje – ekstenzivni travniki in pogled na NV (foto: M. Podletnik).	23
Slika 21: Pojasnjevalna tabla NV Kobilje - skorš (foto: M. Podletnik).	24
Slika 22: Trosnjaki lesnih gliv na koreničniku skorša (foto: M. Podletnik).	24
Slika 23: NV Košeri-bukev (foto: G. Domanjko).	25
Slika 24: Glavate vrbe ob reki Ledavi (foto: M. Podletnik).....	26
Slika 25: Cvetenje Ledavskega jezera 8.10.2018 (foto: K. Malačič)	28
Slika 26: Travniki z zdravilno strašnico in travniško izjevko (foto: M. Podletnik).	29

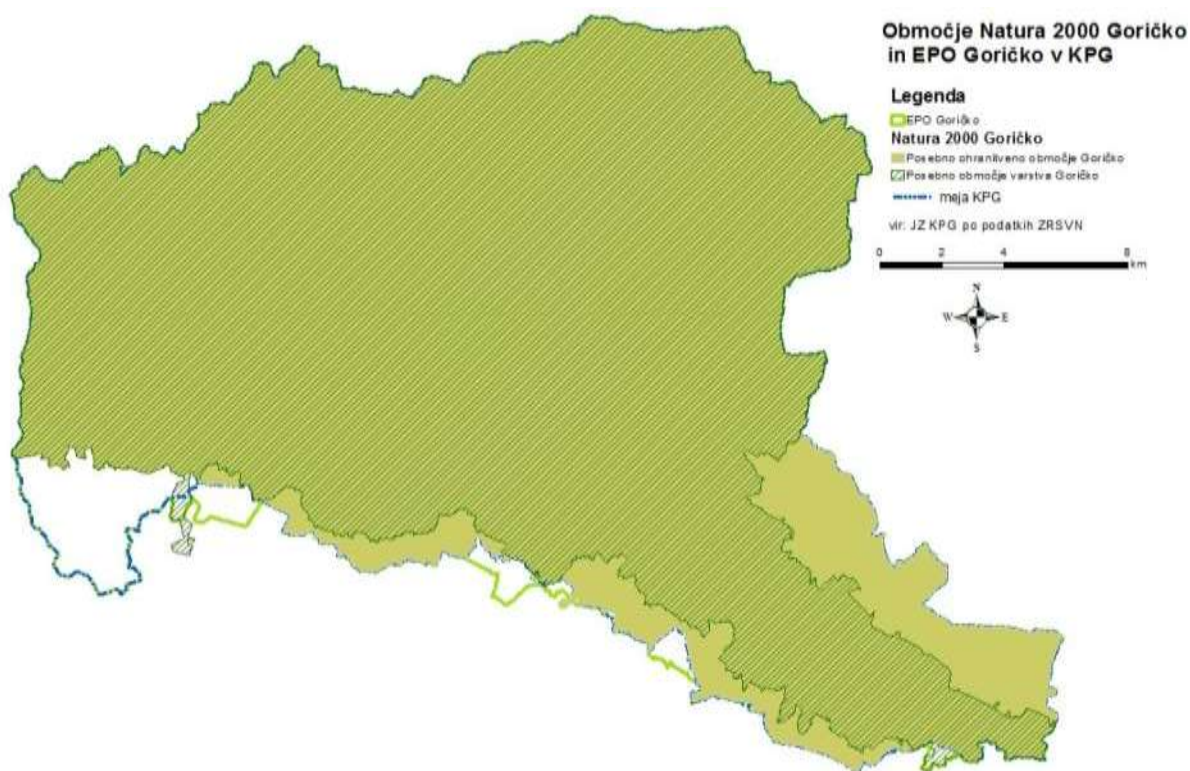
Slika 27: Bobrov jez na NV- Lukaj potok (foto: K. Malačič)		
Slika 28: oglodano drevo ob NV Lukaj potok (foto: K. Malačič)	30	
Slika 29: ohranjen rokav Male Krke v k.o. Domanjševci (foto: K. Malačič)	31	
Slika 30: ostanek NV Markovci-pravi kostanj z dupli v katerih gnezdi veliki skovik (foto: K. Malačič)	32	
Slika 31: Gnezdo gosenic travniškega postavneža (foto: M. Podletnik)	33	
Slika 32: Kritično stanje NV Motvarjevci – ekstenzivni travniki 2 (foto: G. Domanjko)	34	
Slika 33: NV Slatinski vrelec v Nuskovi (foto: M. Podletnik)	35	
Slika 34: Bele vrbe (z lovno prežo za ptice na sredini fotografije) na območju NV Pertoča (foto: G. Domanjko)	36	
Slika 35: Velika gostota narcis na NV Pertoča-rastišče narcis (foto: K. Malačič)	37	
Slika 36: Gradbeni odpad iz leta 2016	38	
Slika 37: Njivske površine na območju NV Povesi (foto: M. Podletnik)	39	
Slika 38: Mlaka na območju NV Ratkovski potok (foto: G. Domanjko)	40	
Slika 39: Izvir slatine v Slatinski grabi (k.o. Ocinje) (foto: K. Malačič)	41	
Slika 40: Sombotel kostanj (foto: K. Malačič)	42	
Slika 41: Davidova budleja, najdena na območju NV Sotinski breg in najvišji del Sotinskega brega	43	
Slika 42: Vidnih več suhih vej v zgornjem delu krošnje in manjši asimilacijski aparata kot v preteklih letih zaradi kostanjeve šiškarice (foto: G. Domanjko)	44	
Slika 43: Znaki kostanjeve šiškarice (foto: M. Podletnik)	44	
Slika 44: Hrast z nekaj suhimi vejami na J strani ter znaki okužbe z glivo (foto: M. Podletnik)	45	
Slika 45: Velika Krka v k.o. Krplivnik (foto: K. Malačič)	Slika 46: Aktivni rov (gnezdišče) vodomca v peščenih stenah v brežinah Velike Krke (foto: K. Malačič)	47
Slika 47: Nižinski ekstenzivni travniki na območju NV Vreje - suhi travniki (foto: M. Podletnik)	48	
Slika 48: Gozdni rezervat v Kobilju	49	
Slika 49: NV Zlata jama - rdeči bor (foto: G. Domanjko)	50	
Slika 50: Delovna akcija na NV Benkova šuma-rastišče Grmičastega dišečega volčina 2 (foto: K. Malačič)	51	
Slika 51: Spravilo mrve in nepokošen pas in košnja invazivk na NV Motvarjevci-ekstenzivni travnik I (foto: K. Malačič)	57	
Slika 52: Nameščanje gnezdilnice za velikega skovika (foto: K. Malačič)	58	
Slika 53: Skupina navadnih in dolgokrilih netopirjev v kletih gradu Grad (foto: G. Domanjko)	60	
Slika 54: Strokovnjak Primož Presetnik med razlago uporabe UZ detektorja	60	
Slika 55: Postavljanje varovalnih ograj		
Slika 56: Barska žaba (plavček)-par med odlaganjem jajčec	62	
Slika 57: Odsek regionalne ceste R2-440, kjer je veliko povoza dvoživk	62	
Slika 58: S črnim trnom zraščajno nahajališče (Dolenci 3) grmičastega dišečega volčina (foto: K. Malačič)	66	
Slika 59: Nahajališče rumene maslenice v k.o. Središče (foto: G. Domanjko)	69	
Slika 60: Nahajališče sibirske perunike v na NV Motvarjevci-ekstenzivni travniki 1 (foto: K. Malačič)	70	
Slika 61: Del transeкта Čepinci leta 2009 in 2018-napredovala sukcesija (foto: K. Malačič)	74	
Slika 62: Gospica (<i>Argynnis paphia</i>)-splošno razširjena vrsta na območju Krajinskega parka Goričko (foto: K. Malačič)	75	
Slika 63: Pregled sten na Veliki Krki in aktivni rov vodomca (foto: K. Malačič)	75	
Slika 64: Potrditev stalne prisotnosti vidre - vidreki in brlog (foto: K. Malačič)	76	
Slika 65: Erozija obrežja Velike Krke, 9.1.2018 (foto: K. Malačič)	76	
Slika 66: Vse v obdobju 2009-2018 nameščene gnezdilnice na območju KPG	79	
Slika 67: Smrdokavra gnezdi v gnezdilnici (foto: K. Malačič)	80	
Slika 68: Ročno odstranjevanje lesnate zarasti in v juliju cvetoč poganjek grmičastega dišečega volčina	80	
Slika 69: Posekana obvodna zarast brez dovoljenja za poseg v naravo in nelegalna gradnja steze za motokros (foto: K. Malačič in G. Domanjko)	82	
Slika 70: Ocenjevanje visokodebelnega sadovnjaka v k.o. Budinci in podelitev nagrad za naj travnik (foto: K. Malačič)	83	
Slika 71: Gradnja novih poti na komasacijskem območju k.o. Prosenjakovci (foto: K. Malačič)	84	
Slika 72: Iskanje gnezd gosenic travniškega postavneža (foto: G. Domanjko)	85	
Slika 73: Udeleženci 10. Pan-evropske konference Zelene vezi	86	

UVOD

V prilogi 1 k Poročilu o poslovanju Javnega zavoda Krajinski park Goričko v 2018 je podrobnejši opis opravljenih aktivnosti, ki jih je izvajala skupina za varstvo narave in kulturne krajine na območju Krajinskega parka Goričko. Poročilo je pripravljeno po sklopih, nalogah in aktivnostih, kot so bila zapisane v Programu dela za leto 2018, zato je sledljivost zagotovljena.

Krajinski park Goričko in območje Natura 2000 Goričko

Območje Krajinskega parka Goričko (46.252 ha) je skoraj v celoti tudi varovano območje Natura 2000, pri čemer posebno ohranitveno območje (SCI) zajema 44.823 ha območja parka in posebno območje varstva (SPA) 40.203 ha KPG. Del območja SPA (46.40 ha) leži izven meja KPG. Po direktivi o ohranjanju ptic je na območju Natura 2000 Goričko varovanih 14 vrst. V skladu direktivo o habitatih je za območje kvalifikacijska 1 rastlinska, 24 živalskih vrst in 7 habitatnih tipov. KPG je tudi ekološko pomembno območje (EPO), ki po površini presega območje KPG, saj vključuje tudi površine na južnem robu parka, ki so varovana območja narave - Natura 2000 in druga območja. Skupna površina EPO je 47.008 ha.

Karta 1: Območje zavarovanega območja s statusom Krajinski park Goričko, ekološko pomembno območje in območje Natura 2000 Goričko (SCI in SPA)

Kvalifikacijske vrste območja Natura 2000 Goričko

Tabela 1: Seznam kvalifikacijskih vrst območja SPA Goričko (SI 5000009)

	Koda vrste	Vrste ptic, za katere je opredeljeno posebno varstveno območje (SPA)
1	A031	bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>)
2	A075	belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
3	A295	bičja trstnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
4	A022	čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>)
5	A030	črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)
6	A236	črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)
7	A246	hribski škrjanec (<i>Lullula arborea</i>)
8	A234	pivka (<i>Picus canus</i>)
9	A113	prepelica (<i>Coturnix coturnix</i>)
10	A338	rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)
11	A232	smrdokavra (<i>Upupa epops</i>)
12	A072	sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)
13	A214	veliki skovik (<i>Otus scops</i>)
14	A229	vodomec (<i>Alcedo atthis</i>)

Tabela 2: Seznam kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območja SCI Goričko (SI3000221)

	Koda vrste	Vrste, za katere je opredeljeno posebno ohranitveno območje (SCI)
1	1014	ozki vrtenec (<i>Vertigo angustior</i>)
2	1032	navadni škržek (<i>Unio crassus</i>)
3	1059	strašničin mravljiščar (<i>Maculinea teleius</i> / <i>Phengaris teleius</i>)
4	1060	močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>)
5	1061	temni mravljiščar (<i>Maculinea nausithous</i> / <i>Phengaris nausithous</i>)
6	1065	travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>)
7	1078*	črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)
8	1083	rogač (<i>Lucanus cervus</i>)
9	1084*	puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)
10	1086	škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)
11	1098	potočni piškurji (<i>Eudontomyzon</i> spp.)
12	1134	pezdirk (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)
13	1149	navadna nežica (<i>Cobitis taenia</i>)
14	1167	veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)
15	1193	hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
16	1303	mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
17	1308	širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)
18	1310	dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>)
19	1323	veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)
20	1324	navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)
21	1355	vidra (<i>Lutra lutra</i>)
22	4014	močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)
23	4030	bakreni senožetnik (<i>Colias myrmidone</i>)
24	4046	veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)
25	1898	kranjska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)

	FFH koda HT	Habitatni tipi, za katere je opredeljeno posebno ohranitveno območje (SCI)
1	91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>).
2	3130	Oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami razredov <i>Litoretellea uniflorae</i> in/ali <i>Isoëto-Nanojuncetetea</i> .
3	6210(*)	Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk).
4	6410	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>).
5	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>).
6	9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>).
7	91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)

Opomba: Zvezdica (*) pred imenom vrste ali habitatnega tipa označuje, da je to prednostna vrsta ali habitatni tip s Priloge II Direktive Sveta 92/43/EGS, z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst.

I. VARSTVENE, UPRAVLJAVSKE IN NADZORNE NALOGE

1. cilj: Ohranjati naravne vrednote, še posebej lastnosti, zaradi katerih so bile razglašene za naravne vrednote.

1.1. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje naravnih vrednot v KPG.

Ad 1.1.a. Spremljanje stanja NV državnega pomena.

V letu 2018 je bilo pregledanih 30 naravnih vrednot od skupno 44 naravnih vrednot na območju KPG (Tabela 3). Na 7 NV so bili izvedeni ukrepi za izboljšanje ali ohranjanje lastnosti NV, na 5 NV so bile postavljene označevalne table, kot del parkovne infrastrukture.

Kratek povzetek opisa stanja naravnih vrednot v letu 2018 je podan v Tabeli 4.

Tabela 3: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2018.

Stanje ohranjenosti NV	Število NV
Dobro stanje	24
Slabo stanje	12
Zelo slabo stanje	4
Kritično stanje	4
Skupno	44

Tabela 4: Stanje ohranjenosti NV na območju KPG v letu 2018.

Ime naravne vrednote:	Adrijanski potok EŠ: 7517
Kratka oznaka:	Desni pritok Velike Krke s pritoki.
Stanje v 2017:	Pregledan je bil del zgornjega dela NV – Neradnovci. Na tem delu je dobro ohranjena zvezna obvodna zarast (razen manjšega dela v bližini ceste in pri mostu v Lucovi), kjer se zaradi tega pojavlja tujerodna invazivna vrsta žlezava nedotika. V povirnem delu je stanje vodotoka zadovoljivo.
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljenih del na NV:	/
	
<p>Slika 1: Struga Adrijanskega potoka pri Lenarčičevem mlinu v Neradnovcih (foto: M. Podletnik).</p> <p>Slika 2: Zaradi poseke pri mostu (Lucova) se pojavlja invazivna žlezava nedotika (foto: M. Podletnik).</p>	

Ime naravne vrednote:	Bejčin breg - suhi travniki EŠ: 7429
Kratka oznaka:	Redek habitatni tip in rastišče ogroženih rastlinskih vrst na območju Bejčinega brega, severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2017:	Območje NV še z ohranjeno visoko biotsko pestrostjo: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Sucissa pratensis</i>), močvirski svišč (<i>Gentiana pneumonanthe</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), trstikasta stožka (<i>Molinia arundinacea</i>), osatnik (<i>Vanessa cardui</i>). Strašnič in temni mravljiščar sta prisotna v velikih gostotah. Na delih še vedno prisotno zaraščanje z zlato rozgo – te površine bodo tarčne površine projekta Gorička krajina. Na V delu NV je lastnik odstranil del lesne zarasti in obnovil v ekstenzivne travniške površine. (Ogled NV s predstavniki MOP (maj 2017) majska prstasta kukavica (<i>Dactylorhiza majalis</i>), srednji detel (<i>Dendrocopos medius</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>).
Stanje v 2018:	Območje NV še z ohranjeno visoko biotsko pestrostjo: V letu 2018 so bile na območju potrjene (poleg vrst, ki so navedene za 2017) naslednje vrste redke vrste; močvirski pisanček (<i>Melitaea diamina</i>), temni pisanček (<i>Melitaea britomartis</i>), planinski pupek (<i>Triturus alpestris</i>).
Datum ogleda:	1.7.2018, 16.7.2018
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG, vodeni naravoslovni izlet; Ptiči in metulji
Opravljen del na NV:	Varstveni ukrepi – košnja in spravilo biomase (ohranjanje ekstenzivnih travnikov in odstranjevanje tujerodnih invazivnih vrst) na delu NV, ki je v upravljanju JZ KPG – cca.4,7 ha in cca 3 ha v okviru projekta Gorička krajina.
	
<p>Slika 3: Ekstenzivni mokrotni travniki na območju NV (foto: K. Malačič)</p>	

Ime naravne vrednote:	Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 1 EŠ: 907 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženega dišečega volčina (<i>Daphne cneorum f. arbusculoides</i>), severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2017:	Stanje je podobno kot prejšnja leta. Problematika je povezana predvsem s košnjo/mulčanjem obcestnega jarka (nasproti breg). Po eni strani mulčanje ovira razrast (zato so grmički nerazrasli in nizki), po drugi pa mulčanje onemogoča razrast grmovnih in drevesnih vrst, kar ugodno vpliva na grmičasti dišeči volčin.
Stanje v 2018:	Stanje podobno kot v 2017, večjih sprememb ni bilo opaziti. Praksa mulčanja obcestnih jarkov se nadaljuje (občina je bila ponovno obveščena o rastišču)
Datum ogleda:	4.5.2018
Opis pregleda:	Pregled je bil opravljen v okviru vsakoletnega monitoringa grmičastega dišečega volčina.
Opravljena dela na NV:	/
	
<p>Slika 4: Grmičasti dišeči volčin na NV Benkova šuma 1 (obcestno rastišče) (foto: K. Malačič)</p>	

Ime naravne vrednote:	Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 2 (IDENT. ŠT.: 7297 OP)
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženega grmičastega dišečega volčina (<i>Daphne cneorum f. arbusculoides</i>), severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2017:	Grmički grmičastega dišečega volčina so v dobrem stanju (se razraščajo), pojavljajo se tudi novi grmički. Predlog spremembe mej NV (razširitev) je na ZRSVN bila sprejeta in posredovana na MOP. Monitoring NV se izvaja v okviru verjetnih novih mej. Opazni so pozitivni vplivi odstranjevanja grmovne zarasti na rastišču, vendar bo potrebno take posege ponoviti vsaj na vsake tri leta. Travniki ob rastišču je v upravljanju JZ KPG.
Stanje v 2018:	Stanje grmičastega dišečega volčina na tej NV se izboljšuje, vsako leto je opaziti nove grmičke in bujnejšo razrast starejših grmičkov. Večji del NV je na zemljišču, ki je v upravljanju JZ KPG z zakupom SKZG. Na delu zemljišča, kjer je rastišče zaposleni biomaso odstranjujejo ročno, ostali del travnika se kosi strojno. Deloma meje NV segajo na sosednje parcele (travniki, gozd), kjer je opazno nazadovanje volčina zaradi zaraščanja z drevesnimi in grmovnimi vrstami.
Datum ogleda:	4.5.2018, 13.7.2018
Opis pregleda:	Pregled je bil opravljen v okviru vsako letnega monitoringa grmičastega dišečega volčina in med delovno akcijo na NV
Opravljeni dela na NV:	Ročno odstranjevanje lesnate zarasti na rastišču grmičastega dišečega volčina, košnja in spravilo biomase na travniku v neposredni bližini rastišča.
 	
<p>Slika 5: Delovna akcija na NV Benkova šuma II (foto: K. Malačič)</p> <p>Slika 6: Grmičasti dišeči volčin na NV Benkova šuma II (foto: K. Malačič).</p>	

Ime naravne vrednote	Berkovci - mokrotni travniki EŠ: 7306
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki ob Ratkovskem potoku pri Berkovcih, severovzhodno od Murske Sobotice.
Stanje v 2017:	Večji del NV intenziviran – delno spremenjen v njivske površine, delno intenziviranje travnikov. Opazno gnojenje in pogosta košnja. Na V delu NV uspevajo rastlinske vrste nižinskih ekstenzivno gojenih travnikov: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>), dolgočrti debeloglavček (<i>Thymelicus sylvestris</i>), belolisi okarček (<i>Coenonympha glycerion</i>). Na Z delu delno zaraščanje z orjaško zlato rozgo (<i>Solidago gigantea</i>); delno mezotrofni travniki – vegetacija gnojenih travnikov (regrat, ripeča zlatica). Uspevajo še: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), sibirske perunike (<i>Iris sibirica</i>), navadni čistec (<i>Betonica officinalis</i>), pehtranov rman (<i>Achilea ptarmica</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), velika številčnost ravnokrilcev (kobilic). Od ptic: rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), kmečka lastovka (<i>Hirundo rustica</i>) in bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>). <i>OP. Travniki s strašnico so bili cca. 1 teden po popisu NV pokošeni.</i>
Stanje v 2018:	Stanje v letu 2018 se ni bistveno spremenilo, manjši del NV, ki je še v ekstenzivni rabi je v dobrem stanju. Cca 0,2 ha je tudi v upravljanju JZ KPG, kjer je bil izveden monitoring pred in po košnji; deloma je zlata rozga še prisotna, a je stanje vsako leto nekoliko boljše. Tudi v letu 2018 so bile potrjene tri Natura 2000 vrste metuljev; temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>), strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>) in močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>). Na NV uspevata tudi sibirska (<i>Iris sibirica</i>) in močvirska perunika (<i>Iris pseudacorus</i>)
Datum ogleda:	20.7.2018
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljeni dela na NV:	Varstveni ukrepi – košnja in spravilo biomase na parcela št. 1257, k.o. Berkovci, ki je v upravljanju JZ KPG.
	
Slika 7: NV Berkovci – mokrotni travniki (foto: M. Podletnik).	

Ime naravne vrednote:	Bodonski potok s pritokoma EŠ: 7530
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave s pritokoma Radovski in Bezjakov potok vzhodno od Ledavskega jezera med Radovci in Zenkovci.
Stanje v 2017:	Struga je kljub regulacijskim posegom pretežno ohranila naravno podobo in je obraščena z bogato obrežno zarastjo. Strugi pritokov Radovski in Bezjakov potok sta široki do 2m, vijugavi ter obraščeni z linijsko obrežno zarastjo. Pod njunim sotočjem se struga razširi, vendar je še vedno vijugava, obdaja jo linijska obrežna zrast. Pod Varašem je bila struga na odseku uravnana, dva velika nekdanja okljuka pa sta suha, deloma uravnana s površjem. Pod Drumarjem se struga poglobi 4-6m pod uravnavo, široka je do 5m, vijugava, pogosti so tipični meandri. Pas meandriranja ter lesne obrežne zarasti je širok 30 do 50m, ob avtohtonih vrstah se pogosto pojavlja robinija. Substrat je prod in pesek. Brežine so zemljinske, v konkavah so zmerno do močno erodirane, pojavljajo se erozijske stene. Predvsem na prevojih se izoblikujejo brazde, katerim sledijo prodišča ali peščine ter tolmeni. V strugi je zmerna količina zapadlega drevja. Lesnata zarast je večinoma prisotna, v spodnjem delu celo v zelo dobrem stanju. Na posameznih delih (v k.o. Bodonci ob nogometnem igrišču) pa je zelo razredčena. Opaženih je bilo precej manjših nelegalnih deponij odpadkov, vpeljanih pa je tudi večje število kanalizacijskih odtokov. Pregledano cca. 500 m dol vodno od nogometnega igrišča v Bodoncih. Ob igrišču ostanki pokošene trave z igralne površine. V vodi in na brežini prisotni manjši kosi plastike in stekla iz prejšnjih let. Na brežinah se pojavlja žlezava nedotika. V tolmunih prisotne manjše ribe.
Stanje 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	2.8.2017
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/

Slika 8: Bodonski potok (foto: K. Malačič).

Ime naravne vrednote:	Bukovnica - mokrotni travniki EŠ: 7308
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki ob Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka severno od Dobrovnika.
Stanje v 2017:	NV v zelo slabem stanju ohranjenosti, saj je več kot 70% površine zaraščeno s tujerodno zlato rozgo (predvsem S od ceste in J del), na SZ močno razširjena pelinolistna ambrozija. Travniške rastline uspevajo le še na dveh travnikih, V od ceste (parc. št. 1893, 1893, 1900) in SV (parc. št. 1902), vendar gre za dokaj intenzivno gojene travnike (gnojene). Zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), prava lakota (<i>Galium verum</i>), kukavičja lučca (<i>Lychnis flos-cuculi</i>), navadni glavinec (<i>Centaurea jacea</i>), navadni čistec (<i>Betonica officinalis</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>) ob robu ceste, sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>) na JV strani, rogoz (<i>Typha spp.</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), navadni lešnikar (<i>Maniola jurtina</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>). V grmovni mejici pa par rjavega srakoperja (<i>Lanius collurio</i>) s speljanimi mladiči in rumeni strnad (<i>Emberiza citrinella</i>). Na robu parc. 1908 skopan nov jarek za odvodnjavanje vode, ob njem sinji modrač (<i>Orthetrum brunneum</i>).
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/

Slika 9 : Travniki v zaraščanju s tujerodnima invazivnima vrstama (ambrozija in orjaška zlata rozga) na območju NV Bukovnica (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Bukovniško jezero EŠ: 3696
Kratka oznaka:	Vodni zadrževalnik na Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2017:	Stanje NV dokaj ugodno, čeprav se slabša zaradi številnih obiskovalcev in aktivnosti – ribištvo itd. Najbolj naravno ohranjen je severni – drstišče, kjer je sklenjena drevesno - grmovna vegetacija do vodne površine. Drevesa ob brežini obrezana, zato manjka gozdni rob. Vidne številne sledi velikega števila obiskovalcev (ostanki kurjenja in odpadki). Raca mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>) – 6. Južni del NV večinoma pokošen, nepokošen le jarek in brežina nasipa: zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>).
Stanje v 2018:	Stanje je podobno kot v letu 2017. Poudarek pri spremljanja stanja te NV v 2018, je bil pregled poveza dvoživk med njihovo spomladansko migracijo, ter pregled številčnosti in vrstne pestrosti dvoživk ob tej NV. Več kot 85 % primerkov zabeleženih dvoživk je pripadalo vrsti navadna krastača (<i>Bufo bufo</i>) najdene pa so bile vse vrste značilne za območje KPG. Izpostaviti je potrebno ponovno najdbo plavčka oz. barske žabe (<i>Rana arvalis</i>). Čeprav ima za dvoživke celotno jezero z okolico zelo velik pomen, pa je potrebno izpostaviti severni predel jezera skupaj z obalnim pasom (vtok Bukovniškega potoka), kjer je zaradi goste lesne obvodne vegetacije (deloma sega tudi v vodo) najpomembnejše območje za razmnoževanje dvoživk (odsotnost rib).
Datum ogleda:	3.4.2018, 20.7.2019
Opis pregleda:	Spremljanje migracij dvoživk, del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljena dela na NV:	Dogovor z občino Dobrovnik glede delne zapore ceste ob NV Bukovniško jezero v času migracije dvoživk .
 	
<p>Slika 10 : Bukovniško jezero (foto: M. Podletnik) Slika 11: Severni predel jezera z gosto lesno vegetacijo-mrežišče dvoživk (foto: K. Malačič)</p>	

Ime naravne vrednote:	Cankova - rastišče narcis EŠ: 29 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženih belih narcis (<i>Narcissus poeticus</i>) med Korovci in Cankovo na Goričkem.
Stanje v 2017:	Rastišče narcis na treh manjših območjih travniških površin (k.o. Cankova; parc. št. 1235 in 1244; k.o. Korovci, parc. št. 1057, 1058 in 1059 ter k.o. Korovci, parc. št. 1053 in 1054). Skupno popisanih več kot 1200 cvetočih narcis, največ na parc. št. 1053 in 1054 (več kot 600 cvetov) in najmanj na parceli št. 1059 (le 9 narcis, prevladuje lisičji rep). Na večini teh travniških površinah tudi veliko zdravilne strašnice (<i>Sanguisorba officinalis</i>). Na celotnem območju NV sicer močno prevladujejo njivske površine.
Stanje v 2018:	Stanje je podobno kot v letu 2017, kljub temu da območje te naravne vrednote ni na območju za katerega velja OOTT, do dodatnega preoravanja travniških površin ni prišlo. Nekatere travniške površine, kjer se narcise še pojavljajo, so prekomerno pognojene in posledično na njih izvajajo prezgodnjo košnjo (travnik pokošen pred dozorevanjem semen-druga polovica aprila). Narcise se pojavljajo tudi na robovih njivskih površin, predvsem ob melioracijskih jarkih.
Datum ogleda:	21.4.2018
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/
	
<p>Slika 12: Narcise ob melioracijskem kanalu na NV Cankova-rastišče narcis (foto: K. Malačič)</p>	

Ime naravne vrednote:	Curek EŠ: 7519
Kratka oznaka:	Potok Curek od izvira do Ivanjševcev.
Stanje v 2015:	Stanje ohranjenosti je dobro. Večjih negativnih vplivov na potok ni. Potencialni negativni vpliv imajo intenzivni ribniki ob potoku (k.o. Lončarovci) in intenzivne njive ob potoku v k.o. Ivanjševci. Povirni del potoka je v zelo dobrem ohranitvenem stanju. Habitat je primeren tudi za N 2000 vrsto močvirski krešič. Na povirju smo zabeležili celo šotni mah.
Stanje v 2018:	Potok je v dobrem hidrološkem stanju (tudi ob poletnih sušah vodni tok ostane zvezen), zarast je večinoma zvezna in v bližnji preteklosti ni bilo veliko posegov. Zabeležene redke naravovarstveno pomembne vrste: potočni škržek (<i>Unio crassus</i>), potočni rak jelševac (<i>Astacus astacus</i>), veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>), navadni močerad (<i>Salamandra salamandra</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius colurio</i>), močvirska trstnica (<i>Acrocephalus palustris</i>).
Datum ogleda:	20.7.2018
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljen del na NV:	/
	
<p>Slika 13: Del povirja potoka Curek (foto: K. Malačič)</p>	

Ime naravne vrednote:	Dolenski potok – akumulacija, Hodoško jezero EŠ: 7296
Kratka oznaka:	Akumulacijsko jezero na Dolenskem potoku, levem pritoku Velike Krke, severozahodno od Hodoša.
Stanje v 2017:	<p>Stanje NV zadovoljivo. Stanje slabša redno mulčanje nasipa. Na vodni površini se še vedno razrašča lokvanj. Na S delu prihaja do širjenja njivske površine proti vodi – torej na vodno zemljišče, kar bo v prihodnjih letih gotovo lahko imelo negativne vplive na NV zaradi spiranja hranil in drugih kemičnih kmetijskih pripravkov z njivskih površin.</p> <p>Hodoško jezero ima velik pomen za populacijo vider na območju KPG kot prehranjevalni in razmnoževalni habitat.</p> <p>Ob pregledu akumulacije je bil deloma pregledan tudi pritok (Dolenski potok) z namenom priprave predloga za razširitev NV.</p> <p>Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge naravovarstveno pomembne vrste: Vidra (<i>Lutra lutra</i>) - sledi in vidreki, vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), bober (<i>Castor fiber</i>), navadni škržek (<i>Unio crassus</i>) - v pritoku, kozica (<i>Gallinago gallinago</i>), mokož (<i>Rallus aquaticus</i>).</p>
Stanje 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	
Opravljena dela na NV:	/
	
<p>Slika 14 : Na S delu Hodoškega jezera se kmetijske površine širijo proti vodi (foto: M. Podletnik).</p>	
	
<p>Slika 15: Ostanke aktivnosti bobra ob Hodoškem jezeru (foto: K. Malačič).</p>	

Ime naravne vrednote:	Grački potok EŠ: 7528
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave južno od gradu Grad na Goričkem do Beznovec.
Stanje v 2017:	Večji del NV se v letu 2017 ni spremljajo. V okviru naravovarstvenega nadzora je bil pregledan le del NV, kjer so leta 2016 opravili posek obrežne vegetacije. Na podlagi ukrepa, ki ga je izdal inšpektorat za naravo in okolje, so na tem območju zasadili novo lesno obrežno vegetacijo.
Stanje 2017:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen dela na NV:	/
	
<p>Slika 16: Dobro ohranjena obrežna zarast ob Gračkem potoku (foto: K. Malačič)</p>	

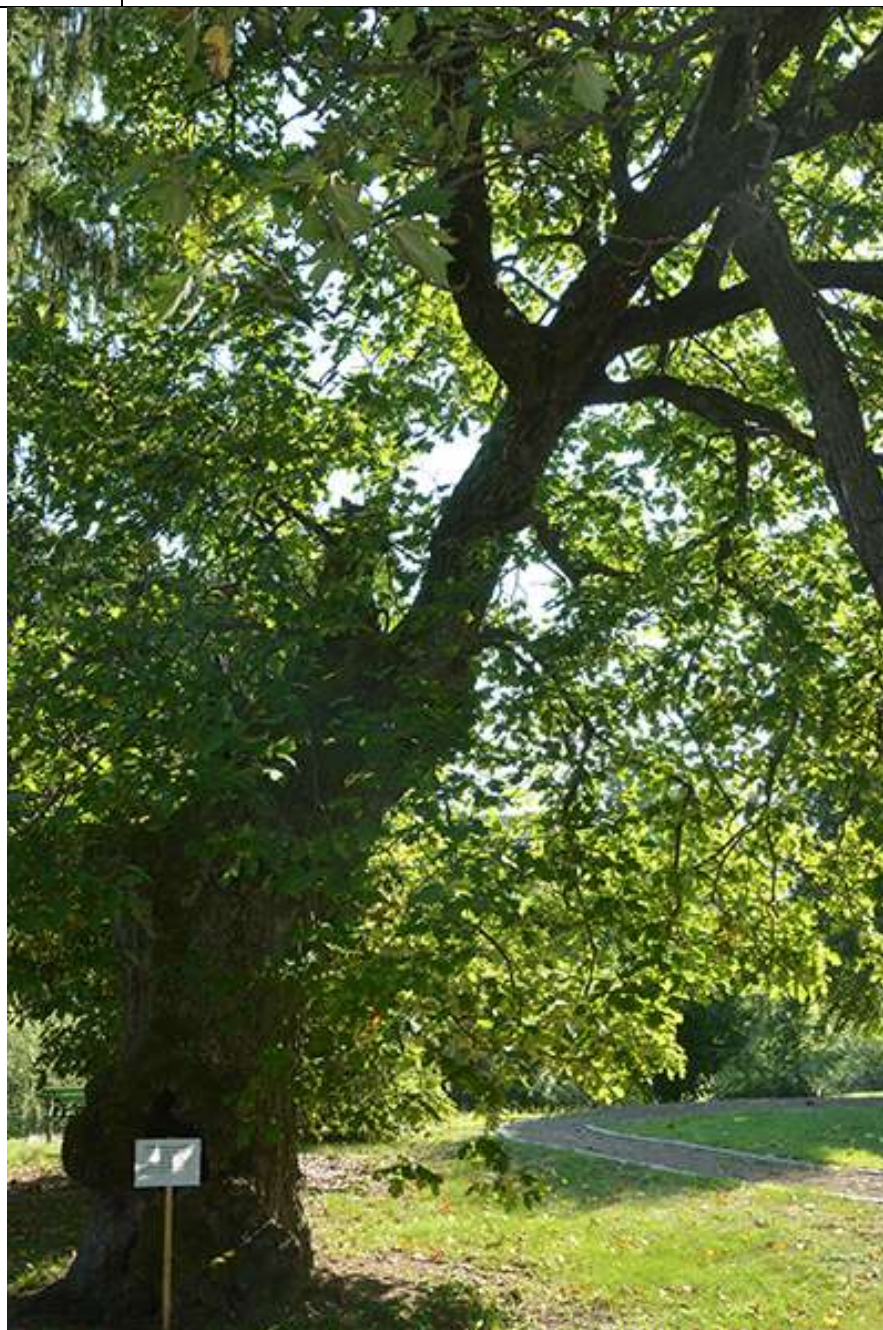
Ime naravne vrednote:	Grad – mlaka EŠ: 7523 - Kačova mlaka
Kratka oznaka:	Habitat ogroženih živalskih vrst v mlaki severozahodno od Grada na Goričkem.
Stanje v 2016:	Flora in favna mlake sta v dobrem stanju. Kemijsko stanje je slabše. Povišane koncentracije dušikovih, fosforjevih in amonijevih spojin so verjetno posledica onesnaževanja iz preteklosti.
Stanje v 2018:	Ta NV je v dobrem ekološkem stanju, kemijsko stanje pa je podobno kot v prejšnjih letih, čeprav je opazno nekoliko manj bujno zaraščanje z makrofiti (verjetno pozitivna posledica vsakoletnega odstranjevanja biomase)
Datum ogleda:	29.3.2018
Opis pregleda:	Pregled te NV smo opravili v okviru delovne akcije odstranjevanja prekomerne zarasti
Opravljen dela na NV:	
	
<p>Slika 17: Kačova mlaka-odstranjevanje prekomerne zarasti (foto: K. Malačič)</p>	

Ime naravne vrednote:	Grad - nahajališče bazalta in piroklastitov EŠ: 7338
Kratka oznaka:	Nahajališče olivinovih nodul v bazaltu in piroklastitih v opuščnem kamnolomu severno od Grada na Goričkem.
Stanje v 2017:	Ob septembrskih poplavah se je povečala erozija in s tem nevarnost krušenja večjih skal in padanja dreves z vrha kamnoloma.
Stanje v 2018:	Stanje NV dobro, kljub številnim obiskovalcem iz Vulkanije. Ob robu vidni okruški skal zaradi erozije.
Datum ogleda:	7.3.2018, 17.9.2018
Opis pregleda:	Ogled NV v okviru rednega monitoringa in predpriprave na izvedbo ND.
Opravljeni dela na NV:	/

Slika 18: Kamnolom Grad v zimskih razmerah (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Kobilje – brek EŠ: 132
Kratka oznaka:	Brek izjemnih dimenzij pri cerkvi sv. Martina v Kobilju.
Stanje v 2017:	Stanje NV dobro. Ni vidnih znakov okužbe ali večjih suhih vej.
Stanje v 2018:	Stanje breka je zadovoljivo.
Datum ogleda:	30.5.2018
Opis ogleda:	Ogled NV v okviru pregleda parkovne infrastrukture.
Opravljenih del na NV:	/

Slika 19: Brek v Kobilju(foto: K. Malačič).

Ime naravne vrednote:	Kobilje - ekstenzivni travniki EŠ: 7298
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki na poplavnem območju Kobiljanskega potoka, zahodno od Kobilja.
Stanje v 2017:	Večji del (cca 60%) NV vse bolj intenzivirajo (3x košnja, gnojenje z gnojnico), manjši del (cca 15%) NV je v zaraščanju (zlata rozga, lesnate vrste). Ostalo je v dobrem ekološkem stanju (predvsem del, ki je v upravljanju JZ KPG (cca 1 ha). Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge naravovarstveno pomembne vrste: temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>), strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), bela štoklja (<i>Ciconia ciconia</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), prepelica (<i>Coturnix coturnix</i>), sviščev mravljiščar (<i>Phengaris alcon</i>), črni apolon (<i>Parnassius mnemosyne</i>), močvirska trsnica (<i>Acrocephalus palustris</i>), močvirski svišč (<i>Gentiana pneumonanthe</i>), sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>), rumena maslenica (<i>Hemerocallis lilioasphodelus</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), čudoviti klinček (<i>Dianthus superbus</i>).
Stanje v 2018:	V dobrem ekološkem stanju predvsem del v upravljanju JZ KPG – prisotnost rumene maslenice. 30.5.2018 je bila na območju NV zamenjana obstoječa pojasnjevalna tabla z označevalno tablo Kobilje – ekstenzivni travniki. Stanje je podobno kot v letu 2017. Večina naravovarstveno pomembnih redkih vrst, ki so bile zabeležene v 2017 so bile potrjene tudi v letu 2018. Nekoliko zaskrbljujoča je bila odsotnost Natura 2000 vrst temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>), strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>). Zato bo nujno stanje te NV v naslednjih letih preverjati v času pojavljanja obeh vrst.
Datum ogleda:	18.5.2018, 30.5.2018, 1.6.2018, 2.7.2018, 26.7.2018 in 22.8.2018
Opis pregleda:	Monitoring NV in zamenjava parkovne infrastrukture na območju KPG, NV se spremlja tudi v okviru transektnega monitoringa favne dnevni metuljev
Opravljeni dela na NV:	Na delu NV ki je v upravljanju JZ KPG (cca 1 ha) je bila opravljena pozna (mravljinčarjem prilagojena) košnja in odstranitev odkošene biomase

Slika 20: Rumena maslenica na območju NV Kobilje – ekstenzivni travniki in pogled na NV (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Kobilje – skorš EŠ: 133
Kratka oznaka:	Skorš izjemnih dimenzij jugozahodno od Kobilja.
Stanje v 2017:	Desni (V) del krošnje se še naprej suši (vidna razlika med obema deloma krošnje), na deblu vidni trosnjaki lesnih gliv. Stanje NV še naprej slabo zaradi slabega fizičnega stanja drevesa.
Stanje v 2018:	30.5.2018 je bila na območju NV zamenjana obstoječa pojasnjevalna tabla z označevalno tablo NV Kobilje – skorš. Drevo v zelo slabem, kritičnem stanju zaradi napada lesne glive, ki je povzroča tudi sušenje krošnje.
Datum ogleda:	30.5.2018
Opis ogleda:	Monitoring NV in zamenjava parkovne infrastrukture na območju KPG.
Opravljen del na NV:	/

Slika 21: Pojasnjevalna tabla NV Kobilje - skorš (foto: M. Podletnik).

Slika 22: Trosnjaki lesnih gliv na koreničniku skorša (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Košeri – bukev EŠ: 6982
Kratka oznaka:	Bukev izjemnih dimenzij južno od Ivanjševca.
Stanje v 2017:	Stanje drevesa je dobro (zunanji videz), notranjost drevesa je verjetno slaba oz. preperela ter naseljena z gozdnimi mravljami, ki na koreninah prihajajo iz debla. Na korenovcu se izceja črna tekočina, ki je posledica preperevanja v notranjosti.
Stanje v 2018 :	Drevo je navzven videti zadovoljivo, vendar je glede na prisotnost mravelj in črnino drevo v fazi propadanja.
Datum ogleda:	25.4.2018
Opis pregleda:	Redni del monitoringa NV.
Opravljen del na NV:	/

Slika 23: NV Košeri-bukev (foto: G. Domanjko).

Ime naravne vrednote:	Ledava EŠ: 2014
Kratka oznaka:	Ledava med državno mejo in Nuskovo.
Stanje v 2017:	Pregledan celoten odsek Ledave, ki je določen kot NV. Do kamnoloma je v zelo dobrem stanju. Lesna zarast je zvezna, struga meandrira, voda je po vizualni oceni v dobrem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih). Od kamnoloma naprej je opazen vpliv dejavnosti v kamnolomu (spiranje). V neposredni bližini žage Dajč je večja deponija žaganega lesa, kosovni odpadki pa se sporadično pojavljajo na celem odseku NV. Lesna zarast je večinoma zvezna, sporadično so manjše preseke.
Stanje v 2018:	Stanje NV dobro, saj je dobro ohranjeno obvodno zarastjo – veliko glavatih vrb s potrjeno prisotnostjo varovane Natura 2000 vrste puščavnik. V zgornjem delu (pri meji) je mestoma močno razraščeni neofiti – predvsem žlezava nedotika.
Datum ogleda:	21.7.2018
Opis pregleda:	Pregled stanja NV ob identifikaciji glavatih vrb pred popisom puščavnika.
Opravljen del na NV	/
	
<p>Slika 24: Glavate vrbe ob reki Ledavi (foto: M. Podletnik).</p>	

Ime naravne vrednote:	Ledavsko jezero EŠ: 2016 V
Kratka oznaka:	Zadrževalnik visokih voda Ledave, s stalno ojezeritvijo južno od Pertoče, severozahodno od Murske Sobotne.
Stanje v 2017:	<p>Stanje obrežne zarasti je podobno kot prejšnja leta. Kemično stanje vode je zaradi akumulacije in plitvosti jezera zelo slabo (velika količina organskih onesnaževalcev). V poletnih mesecih se pogosto prekomerno namnožijo cianobakterije, ki povzročijo t.i. cvetenje jezera. V letu 2017 se je cvetenje pojavljalo večkrat, z dvema izrazitima vrhuncema v juliju in začetku avgusta.</p> <p>Ob pregledih so bile opažene naslednje Natura 2000 in druge redke in ogrožene vrste: vidra (<i>Lutra lutra</i>) (sledí in vidreki), bober (<i>Castor fiber</i>), vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), kvakač (<i>Nycticorax nycticorax</i>), bičja trstnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>), ostale vrste so navedene v drugih poglavjih (ptice, dvoživke).</p>
Stanje v 2018:	<p>V 2018 se je poleg stanja habitata redkih in ogroženih vrst, v okviru naravovarstvenega nadzora spremljalo tudi mikrobiološko stanje (cvetenje vode zaradi onesnaženosti in nizkega vodostaja).</p> <p>Ekološko (glede na vrste) je stanje te NV zelo dobro, saj se habitat primeren za zgoraj naštetih vrst celo povečuje (trstičje, rogozovje, lesna zarast), čeprav na določenih delih, kjer je vodostaj višji, vrbe propadajo. Vse vrste, ki so navedene za leto 2017, so bile potrjene tudi v letu 2018 (ostale vrste so navedene v drugih poglavjih tega poročila). Zelo pomembna je tudi potrditev mrestenja večjega števila primerkov barske žabe oz plavčka (<i>Rana arvalis</i>).</p> <p>Zaskrbljujoče je kemijsko in mikrobiološko stanje vode v jezeru (verjetno posledica pretiranega vnosa hranilnih snovi in onesnaževal iz kmetijskih in gospodinskih odplak-slabo delovanje čistilnih naprav na reki Ledavi), saj ob nizkem vodostaju in višjih temperaturah prihaja do prekomernega razmnoževanja fitoplanktona (tudi cianobakterij), kar privede do cvetenja jezerske vode. Ta pojav potencialno predstavlja večjo nevarnost za zdravje ljudi in živali.</p>
Datum ogleda:	Spremljanje stanja te NV se izvaja 1x mesečno v okviru spremljanja stanja habitatov ptic, dodatno pa se je spremljalo cvetenje jezerske vode (27.7.2018, 17.8.2018, 14.9.2018, 8.10.2018 in 11.10. 2018)
Opis pregleda:	Pregledi te NV so del monitoringa habitata vodnih ptic in del naravovarstvenega nadzora
Opravljená dela na NV:	O pojavu cvetenja vode v tej NV so bili obveščene različne javne inštitucije oz. društva oz. lokalne skupnosti : Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ARSO, Direkcija RS za vode, Inšpekcija za naravo in okolje, Center za zdravje in razvoj, ZRSVN, biotehnična fakulteta v Ljubljani, Ribiška Družina Murska Sobota, občina Rogašovci, občina Cankova,

Slika 25: Cvetenje Ledavskega jezera 8.10.2018 (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Lončarovci - mokrotni travniki EŠ: 7305
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki ob potoku Curek južno od Lončarovcev, severovzhodno od Murske Sobote
Stanje v 2017:	Stanje na NV zadovoljivo. V del NV se zarašča z zlato rozgo in je v slabem stanju ohranjenosti. Na travniku s parc. št. 988, ki je v upravljanju JZ KPG, je stanje s sosednjimi parcelami izboljšano. Na Z delu NV travniki v razmeroma ekstenzivni rabi, čeprav na nekaterih prihaja do intenziviranja zaradi gnojenja in sejanja travnih mešanic. Večinoma gre za HT 6510 (nižinski ekstenzivno gojeni travniki), vmes se v osrednjem delu deloma pojavlja HT 6410 (travniki s prevladujočo stožko) – parc. št. 995-996. Zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), navadni lešnikar (<i>Maniola jurтина</i>), mali okarček (<i>Coenonympha pamphilus</i>). Vrstno pestri travniki J od hiše Lončarovci 29 (parc. št. 1045-1049/1) - zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), travniška izjevka (<i>Succisa pratensis</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), potočni osat (<i>Cirsium vulgare</i>), navadni čistec (<i>Betonica officinalis</i>), barvilna mačina (<i>Serratula tinctoria</i>), strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>).
Stanje v 2018:	Stanje te NV se v letu 2018 ni bistveno spremenilo. Poleg navedenih vrst za leto 2017, so bile na monitoringih te NV popisane še naslednje redke in zavarovane vrste: sibirska perunika (<i>Iris sibirica</i>), močvirska perunika (<i>Iris pseudacorus</i>), majska prstasta kukavica (<i>Dactylorhiza majalis</i>), močvirski pisanček (<i>Melitaea diamina</i>), temni pisanček (<i>Melitaea britomartis</i>), jetičnikov pisanček (<i>Melitaea aurelia</i>), temni mravljiščar (<i>Phengaris nausithous</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius colurio</i>), pisana smrdokavra (<i>Upupa epops</i>).
Datum ogleda:	27.5.2018 in 20.7.2018
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG in preverjanje prisotnosti določenih vrst metuljev
Opravljen del na NV:	Varstveni ukrepi – košnja in odstranitev odkošene biomase (zlata rozga) na parceli 988 z namenom izboljšanja stanja ohranjenosti N2K travniškega HT.
	
<p>Slika 26: Travniki z zdravilno strašnico in travniško izjevko (foto: M. Podletnik).</p>	

Ime naravne vrednote:	Lukaj potok EŠ: 2017
Kratka oznaka:	Levi pritok Ledave na območju med Gornjimi in Dolnjimi Slaveči severovzhodno od Ledavskega jezera.
Stanje v 2017:	<p>Pregledan je bil del potoka v k.o. Motovilci in v k.o. Dolnji Slaveči. V teh delih je zarast večinoma prisotna in v dobrem stanju v dobrem stanju (gorvodno v k.o. Kuzma in v k.o. Gornji Slaveči je potok reguliran in zarasti večinoma ni). Na posameznih odsekih v k.o. Motovilci je bila zarast ob potoku v manjši meri odstranjena, vendar nikjer kritično.</p> <p>Kosovni odpadki so prisotni, vendar nikjer v večjih količinah. Voda je po vizualni oceni v sprejemljivem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih). Vodostaje je bil kljub poletju, v mejah normale (tok vode zvezen).</p> <p>Ob pregledu so bile opažene naslednje Natura 2000 vrste: navadni škržek (<i>Unio crassus</i>), veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>) (sledilni in vidreki), vodomec (<i>Alcedo atthis</i>).</p> <p>Kljub temu, da Lukaj potok dolvodno od mostu na glavni cesti v k.o. Motovilci do sotočja z Ledavo, ni določen kot naravna vrednota državnega pomena, je bil monitoring opravljen tudi v tem delu. Potok ima v spodnjem delu zelo podobne značilnosti kot v delu, ki je določen kot naravna vrednota državnega pomena. Zato bi bilo smiselno popraviti meje te NV in dodati tudi spodnji del toka Lukaj potoka.</p>
Stanje v 2018:	V letu 2018 je ta NV bila pregledana v k.o. Gornji Slaveči, kjer je bober (<i>Castor fiber</i>) s podrtimi drevesi in vejevjem zajezil del potoka.
Datum ogleda:	9.1.2018
Opis pregleda:	Pregled aktivnosti in razširjenosti bobra na območju KPG
Opravljen dela na NV	Označitev NV v naravi s pojasnjevalno tablo
	
<p>Slika 27: Bobrov jez na NV- Lukaj potok (foto: K. Malačič) Slika 28: oglodano drevo ob NV Lukaj potok (foto: K. Malačič)</p>	

Ime naravne vrednote:	Mala Krka EŠ: 7494
Kratka oznaka:	Mala Krka s pritoki od izvira do meje z Madžarsko, vključno s Križevskim jezerom.
Stanje v 2017:	<p>Gorvodno od Križevskega jezera je stanje NV v vseh segmentih dobro, mestoma so manjša odstopanja (manjši posek obrežne zarasti, deponija organskih odpadkov (pokošena trava) in prisotnost kosovnih odpadkov). Voda je po vizualni oceni v sprejemljivem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih).</p> <p>Na Križevskem jezeru je po vizualni oceni organska onesnaženost nekoliko večja (akumulacija organskih snovi in posledica ribiške dejavnosti).</p> <p>Ob pregledu so bile opažene naslednje Natura 2000 vrste: vodomec (<i>Alcedo atthis</i>), čapljica (<i>Ixobrychus minutus</i>), kvakač (<i>Nycticorax nycticorax</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>).</p> <p>Kljub temu, da je struga Male Krke dolvodno od Križevskega jezera v večjem delu regulirana, pa so posamezni odseki, ki imajo veliko naravovarstveno vrednost in pomembnost. Tako da je bil pripravljen predlog za razširitev NV Mala Krka.</p>
Stanje v 2018:	<p>V letu 2018 je bil pregledan del potoka Mala Krka, ki trenutno še ni NV, a je v pripravi predlog za razširitev območja NV tudi na ta del. Pregled je bil namenjen zbiranju podatkov za razširitev.</p> <p>V tem delu je stanje vode (po vizualni oceni in brez vonja) zadovoljivo, obvodna zarast je do sredine k.o. Domanjševci tudi večinoma zvezna, na treh lokacijah so ohranjeni rokavi stare struge. Tudi dolvodno proti meji z Madžarsko se stanje obvodne zarasti izboljšuje.</p>
Datum ogleda:	16.4.2018
Opis pregleda:	Ogled je bil opravljen v okviru splošnega spremljanja stanja (zbiranja podatkov za razširitev nekaterih NV)
Opravljen dela na NV	Označitev NV v naravi s pojasnjevalno tablo
	
<p>Slika 29: ohranjen rokav Male Krke v k.o. Domanjševci (foto: K. Malačič).</p>	

Ime naravne vrednote:	Markovci - pravi kostanj EŠ: 7004
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij v Markovcih, severovzhodno od Murske Sobotе.
Stanje v 2017:	Stanja te NV se v letu 2017 na terenu ni spremljalo, a po pričanju lastnikov je par velikega skovika (<i>Otus scops</i>) uspešno gnezdil v 2017.
Stanje v 2018:	Stanje te NV kritično, saj je kostanj odmrl, čeprav iz korenine oz. spodnjega dela debla izraščata dve novi veji (poganjka). V starem deblu je tudi v letu 2018 gnezdil park velikega skovika (enega osebka in mladiča so zaposleni DOPPS celo obročkali).
Datum ogleda:	26.5.2018
Opis pregleda:	Pregled opravljen ob naravoslovnem izletu.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 30: ostanek NV Markovci-pravi kostanj z dupli v katerih gnezdi veliki skovik (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Motvarjevci - ekstenzivni travniki 1 EŠ: 7299
Kratka oznaka:	Kompleks mokrotnih ekstenzivnih travnikov zahodno od Motvarjevcev, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2017:	Stanje na delu NV, ki je v rabi, se izboljšuje (manj invazivnih tujerodnih vrst), na delu, ki ni v rabi (cca 1/3) se zaradi sukcesije stanje slabša. Predvidoma bo del NV, ki je v upravljanju SKZG RS (cca 2,35 ha) v letu 2018 predan v upravljanje JZ KPG. Intenzivnih kmetijskih površin na območju te NV skoraj da ni. NV je naravovarstveno eno najpomembnejših območji v KPG.
Stanje v 2018:	Na območju NV je bilo opravljeno načrtno iskanje gnezd gosenic travniškega postavneža. Skupno je bilo najdenih 17 gnezd, katerim je bila kasneje prilagojena tudi košnja. V letu 2018 je JZ KPG v upravljanje od SKZG RS prevzel še dodatnih 2,3 ha travnikov, ki so bili v opuščanju in s košnjo na njih izboljšal stanje.
Datum pregleda :	5.7.2018, 21.9.2018
Opis pregleda:	Prvi pregled je bil opravljen v okviru rednega monitoringa NV, ostali pregledi so bili opravljeni neposredno pred košnjo parcel v upravljanju JZ KPG in ob načrtnem iskanju gnezd travniškega postavneža.
Opravljena dela na NV:	Košnja in spravilo biomase na delu NV, ki je v upravljanju JZ KPG (cca 6,9 ha).
	
<p>Slika 31: Gnezdo gosenic travniškega postavneža (foto: M. Podletnik)</p>	

Ime naravne vrednote:	Motvarjevci - ekstenzivni travniki 2 EŠ: 7300
Kratka oznaka:	Mokrotni ekstenzivni travniki zahodno od Motvarjevcev, severno od Dobrovnika.
Stanje v 2017:	NV je popolnoma zaraščena z gozdnim drevjem in delno z zlato rozgo. Zaraščena je z belim vrbovjem, ivami, leskami in hrasti. NV je skoraj v celoti izgubila lastnosti, zaradi katerih je bila razglašena za NV.
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen del na NV:	/

Slika 32: Kritično stanje NV Motvarjevci – ekstenzivni travniki 2 (foto: G. Domanjko).

Ime naravne vrednote:	Nuskova - slatinski vrelec EŠ: 7524
Kratka oznaka:	Izvir mineralne vode v Nuskovi, severozahodno od Murske Sobote.
Stanje v 2017:	Stanje dobro. V okolici vrelca in koša za smeti nekaj odpadkov. Stanje glavatih vrb ob vrelcu dobro. V enem izmed dreves najden del skeleta puščavnika (<i>Osmoderma eremita</i>). Označevalna tabla na nadstrešnici je bila očiščena.
Stanje v 2018:	Stanje NV dobro. V letu 2018 je bila zamenjana pojasnjevalna tabla v bližini vrelca. V okviru projekta Gorička krajina je bil izveden pregled glavatih vrb z namenom ugotavljanja razširjenosti puščavnika (<i>Osmoderma eremita</i>), med drugim je bila vrsta potrjena tudi v glavatih vrbah neposredno ob NV.
Datum ogleda:	17.7.2018
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljeni dela na NV:	Zamenjava pojasnjevalne table s tablo, posvečeno vrbam. Košnja travnika ob NV v septembru.

Slika 33: NV Slatinski vrelec v Nuskovi (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Pertoča - mokrotni travniki EŠ: 7304
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki na poplavnem območju Ledavskega jezera pri Pertoči, severozahodno od Murske Sobote.
Stanje v 2017:	NV v dobrem stanju, kljub posameznim njivskim površinam, saj je delež ekstenzivnih mokrotnih travnikov še precejšnji. Del območja ni v rabi zaradi prevelike vlažnosti. Ob pregledu videna kozica (<i>Gallinago gallinago</i>). Reka Ledava na območju NV precej onesnažena s komunalnimi odpadki (plastična embalaža, pločevinke, steklo), najdenih in odstranjenih je bilo tudi nekaj nevarnih odpadkov – odpadna olja.
Stanje v 2018:	Stanje te NV je bilo v letu 2018 podobno kot v prejšnjih letih, povečane intenzifikacije ni opaziti, na južnem predelu NV (kjer je zaradi stoječe vode kmetijska obdelava otežena), se opazi, da sukcesija počasi napreduje (grmičasto razrastle pepelnato sive vrbe). Potrjene naslednje redke zavarovane vrste: sibirski perunika (<i>Iris sibirica</i>), močvirski perunika (<i>Iris pseudacorus</i>), bičja trsnica (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), močvirski trsnica (<i>Acrocephalus palustris</i>), močvirski uharica (<i>Asio flammeus</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius colurio</i>). Kljub temu da se na posameznih predelih NV zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>) pojavlja v velikih gostotah, strašničin mravljiščar (<i>Phengaris teleius</i>) ni bil potrjen (vzrok je verjetno odsotnost gostiteljskih mravelj).
Datum ogleda:	18.1. 2018, 21.4.2018, 28.6.2018, 27.7. 2018
Opis pregleda:	Pregled je bil opravljen med preverjanjem stanja lovilnih prež in ob preverjanju stanja habitatov za Natura 2000 vrste na in ob Ledavskem jezeru.
Opravljenih del na NV:	Preverjanje in popravilo lovilnih prež – sodelovanje s prostovoljci DOPPS.
	
<p>Slika 34: Bele vrbe (z lovno prežo za ptice na sredini fotografije) na območju NV Pertoča (foto: G. Domanjko).</p>	

Ime naravne vrednote:	Pertoča - rastišče narcis EŠ: 7401 OP
Kratka oznaka:	Rastišče ogroženih belih narcis (<i>Narcissus poeticus</i>) zahodno od Pertoče, severozahodno od Murske Sobotne.
Stanje v 2017:	Narcise uspevajo po celotni površini parc. št. 1315. Rastišče ni več v upravljanju JZ KPG, saj jo je lastnik brez obvestila oddal v najem in sedaj se na delu te površine uveljavljata operaciji KOPOP – delno Traviščni habitati metuljev (MET) in delno Visokodebelni travniški sadovnjaki (KRA_VTSA). Operacija MET ni primerna za rastišče narcis, saj zaradi obveznih zahtev predpisuje za narcise prehitro košnjo.
Stanje v 2018:	Stanje te NV je zelo dobro, gostota narcis se skozi leta povečuje. Del NV, ki ni v KOPOP operaciji je JZ KPG s sklenitvijo pogodbe o varstvu ponovno prenesel v upravljanje.
Datum ogleda:	21.4.2018
Opis pregleda:	Pregled opravljen v okviru spremljanja splošnega stanja na območju KPG
Opravljen dela na NV:	Košnja in spravilo biomase.

Slika 35: Velika gostota narcis na NV Pertoča-rastišče narcis (foto: K. Malačič).

Ime naravne vrednote:	Peskovski potok EŠ: 7516
Kratka oznaka:	Desni pritok Velike Krke od izvira do Šalovcev.
Stanje v 2017:	Pregled NV v letu 2017 ni bil opravljen.
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda	/
Opravljenega dela na NV	/

Slika 36: Gradbeni odpad iz leta 2016.

Ime naravne vrednote:	Povesi - mokrotni travniki EŠ: 7307
Kratka oznaka:	Mokrotni travniki južno od vasi Lucova pri Adrijancih na Goričkem.
Stanje v 2017:	Stanje NV slabo, saj že več kot 60 % površine NV predstavljajo njive. Od celotne površine NV (13 ha) je travniških površin manj kot polovica (6 ha), od teh gre pretežno za vlažne intenzivno gojene travnike ali pašnike. Bolj ekstenzivno gojeni travnik le na parceli 1368, kjer se še pojavlja zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>). Struga potoka je še ohranjena in ima naravno obrežno zarast. Na delu Koritniškega potoka uspeva žlezava nedotika (<i>Impatiens glandulifera</i>).
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen del na NV:	/
	
<p>Slika 37: Njivske površine na območju NV Povesi (foto: M. Podletnik).</p>	

Ime naravne vrednote:	Ratkovski potok EŠ: 7529
Kratka oznaka:	Levi pritok Kobiljanskega potoka severozahodno od Kobilja na Goričkem.
Stanje v 2017:	Pregledan zgornji del potoka do Panovcev. Do Panovcev oz. do mesta, kjer potok priteče do asfaltne ceste brez vode. Na tem mestu sta dve mlaki. V potoku razen vodnih drsalcev ni zaslediti drugih živali. V mlakah vodni hrošči - kozaki.
Stanje v 2018:	Ta NV je tipični primer potokov na Goričkem, ki ob poletnih sušah običajno presahnejo (čeprav stari podatki o vrstah v tem potoku kažejo na to, da potok ni presihal). Lesna zarast ob tej NV večinoma zvezna in v dobrem stanju. Večjih onesnaževalcev ob tej NV ni.
Datum ogleda:	16.8.2018
Opis pregleda:	Pregled opravljen kot del monitoringa NV.
Opravljen dela na NV:	/

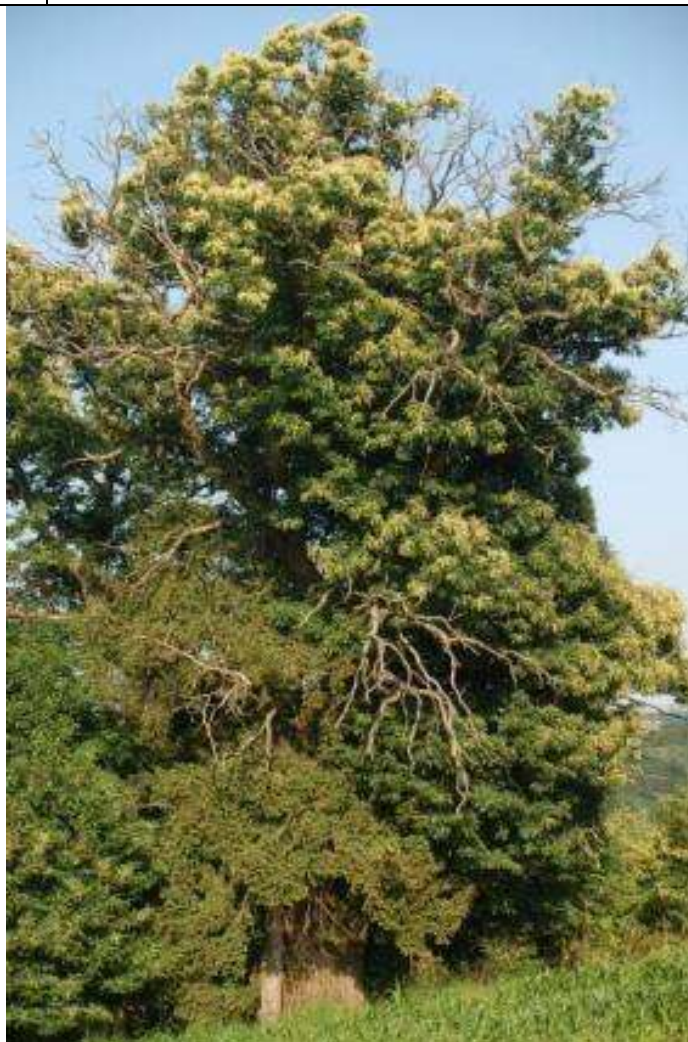
Slika 38: Mlaka na območju NV Ratkovski potok (foto: G. Domanjko).

Ime naravne vrednote:	Slatinska graba - izvir slatine EŠ: 7535
Kratka oznaka:	Izvir mineralne vode v Slatinski grabi, severozahodno od Murske Sobotе.
Stanje v 2017:	Stanje je enako kot v letu 2006 ko je bil opravljen zadnji pregled te NV. Slatina meži iz cevi. Opazne so železove spojine in ogljikovodiki (verjetno naravnega izvora).
Stanje v 2018:	Stanje je enako kot 2017
Datum ogleda:	2.5.2018
Opis pregleda:	Pregled te NV je bil opravljen kot del intervencijskega naravovarstvenega nadzora (anonimni klic), izkazalo se je da je bila prijava napačna.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 39: Izvir slatine v Slatinski grabi (k.o. Ocinje) (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Sombotel – domači kostanj EŠ: 7005
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij v Gerlincih, zahodno od Ledavskega jezera.
Stanje v 2017:	Pregled NV v letu 2017 ni bil opravljen
Stanje v 2018:	Stanje te NV dobro. Deloma je prisotno sušenje večjih vej kot posledica Kostanjevega raka (<i>Cryphonectria parasitica</i>), vendar je drevo v primerjavi z drugimi drevesi iste vrste v boljšem stanju. Kostanjeva šiškarica (<i>Dryocosmus kuriphilus</i>) ni bila zabeležena.
Datum pregleda:	20.7.2018
Opis pregleda:	Pregled opravljen kot del monitoringa NV.
Opravljen del na NV:	/

Slika 40: Sombotel kostanj (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Sotinski breg EŠ: 7531
Kratka oznaka:	Krajinsko in geomorfološko pomemben hrib na skrajnem severnem delu Goriškega, ob meji z Avstrijo.
Stanje v 2017:	Pregled NV v letu 2017 ni bil opravljen.
Stanje v 2018:	Na delu, kjer se izkopava tehnični kamen, se z izrabo nadaljuje in je v letu 2018 koncesionar z uredbo dobil rudarsko pravico za izkoriščanje do leta 2023. Na območju kamnoloma zabeleženi primerki ITV Davidove budleje (<i>Buddleja davidii</i>). Na ostalem delu NV se izvaja večinoma kmetijsko-gozdarska raba, na vrhu tudi turistična. Ob mejnem prehodu z Avstrijo postavljena tabla s prikazom velike uharice, ki je bila opažena v kamnolomu.
Datum ogleda:	21.7.2018
Opis pregleda:	Pregled NV opravljen ob preverjanju parkovne infrastrukture.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 41: Davidova budleja, najdena na območju NV Sotinski breg in najvišji del Sotinskega brega (foto: Mojca Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Tetajni breg - pravi kostanj 1,2 EŠ: 7001
Kratka oznaka:	Pravi kostanj izjemnih dimenzij južno od Križevcev.
Stanje v 2016:	Poleg okužbe z glivo <i>Cryphonectria parasitica</i> je v letu 2016 bila potrjena tudi kostanjeva šiškarica (<i>Dryocosmus kuriphilus</i>). To je nevaren škodljivec pravega kostanja, ki je bil pred desetletjem zanesen v Evropo iz Kitajske. Kostanj ima eno večjo suho vejo (na Z strani) in eno debelejšo na SV strani drevesa, ki se je pred kratkim odlomila od drevesa. Več suhih vej je v zgornjem delu krošnje in čisto na vrhu. Spodaj v deblu imajo sršeni gnezdo.
Stanje v 2017:	Na listih pravega kostanja vidni znaki kostanjeve šiškarice, razširjenost šiškarice je na drevesu velika, kar se kaže tudi v slabi razvitosti listov v pozni vegetacijski dobi (sredina avgusta). Vidnih več suhih vej – večji na Z in SZ strani.
Stanje v 2018:	Stanje kostanja se vidno poslabšuje. JZ KPG je pridobil predračun za arboristično rez drevesa, ki ga je poslal na ZRSVN. Za interpretacijo NV je kot del parkovne infrastrukture pripravljena pojasnjevalna tabla, ki pa še ni postavljena, ker je potrebno soglasje več lastnikov parcel.
Datum ogleda:	28.9.2018 in 9.11.2018
Opis pregleda:	Pregled opravljen kot del monitoringa NV.
Opravljen dela na NV:	/

Slika 42: Vidnih več suhih vej v zgornjem delu krošnje in manjši asimilacijski aparata kot v preteklih letih zaradi kostanjeve šiškarice (foto: G. Domanjko).

Slika 43: Znaki kostanjeve šiškarice (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Trdkova – graden EŠ: 7008
Kratka oznaka:	Graden izjemnih dimenzij vzhodno od Trdkove, severovzhodno od Kuzme.
Stanje v 2017:	Drevo zadovoljivo, krošnja bujna. Mestoma suhe veje, predvsem na J strani krošnje nad cesto, kar je najverjetneje posledica bližine ceste. Na mestu odstranjene veje izrašča parazitska lesna gliva. Na posameznih mestih so na skorji vidni znaki okužbe z glivo. Zaradi tega priporočljivo redno spremljanje stanja NV.
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljen delo na NV:	/

Slika 44: Hrast z nekaj suhimi vejami na J strani ter znaki okužbe z glivo (foto: M. Podletnik).

Ime naravne vrednote:	Velika Krka EŠ: 7495
Kratka oznaka:	Velika Krka s pritoki med izvirom in Šalovci.
Stanje v 2017:	<p>V letu 2017 je bil opravljen s strani Direkcije za vode (izvajalci VGP Mura) poseg na brežini Velike Krke (delna odstranitev zarasti in utrditev brežine s kamnometom) kot ukrep zmanjševanja erozije brežin. Poseg je bil izveden v skladu z Dovoljenjem za poseg v naravo. V večjem delu NV (tudi v delu, ki je še predlog za NV) je stanje zarasti še ugodno in je le ta še večinoma zvezna. Kljub slabo delujoči čistilni napravi v k.o. Šalovci in prisotnosti kosovnih odpadkov, je voda v sprejemljivem stanju (brez vonja po organskih onesnaževalcih). Vodostaj je bil skozi celo sezono v normalnem stanju (tok je bil zvezen), razen ob obsežnih padavinah (september), ko je voda narasla za cca 4,5 m.</p> <p>Ob pregledih so bile potrjene naslednje Natura 2000 vrste: navadni škržek (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra, lutra</i>) (sledí in vidreki), vodomec (<i>Alcedo atthis</i>).</p> <p>Ter ostale redke in/ali zavarovane vrste: rak jelševac (<i>Astacus astacus</i>), bober (<i>Castor fiber</i>), pasasti bleščavec (<i>Calopteryx splendens</i>).</p>
Stanje v 2018:	<p>Pregled te NV (ta del je še v postopku spremembe mej NV) je bil namenjen pregledu gnezdičnih habitatov, peščenih sten za vodomca. Ob visokih vodah prihaja pogosto do erozije sten, a je primernih sten veliko, na odsekih, ki jih v preteklih letih niso utrdili s kamnometi. Sočasno se je preverilo tudi stanje vode (ekološko in hidrološko) in stanje zarasti. Vodni tok je bil avgusta kljub suši zvezen, potrjene so bile različne živalske vrste, ki so pomemben plen za vodomca. Obvodna zarast je kljub večkratnim posegom s strani Direkcije za vode (podizvajalcev) še zvezna in v dobrem stanju.</p> <p>Ob strugi se mestoma v večji gostoti pojavljajo tujerodne vrste: oljna bučka (<i>Echinocystis lobata</i>), robinija (<i>Robinia pseudoacacia</i>), zlata rozga (<i>Solidago sp.</i>).</p>
Datum ogleda:	19.7.2018
Opis pregleda:	Spremljanje stanja te NV se je izvedlo v okviru spremljanja stanja habitatov Natura 2000 vrst (vodomec)
Opravljená dela na NV:	/

Slika 45: Velika Krka v k.o. Krplivnik (foto: K. Malačič) Slika 46: Aktivni rov (gnezdišče) vodomca v peščenih stenah v brežinah Velike Krke (foto: K. Malačič)

Ime naravne vrednote:	Vreje - suhi travniki EŠ: 7430
Kratka oznaka:	Redek habitatni tip in rastišče ogroženih rastlinskih vrst vzhodno od Vreje pri Markovcih, severozahodno od Hodoša na Goričkem.
Stanje v 2015:	Na delu NV je opazno zaraščanje z zlato rozgo. Stanje je dobro. Na območju NV Vreje prevladujejo suhi, košeni travniki, vmes so tudi njive.
Stanje v 2017:	Stanje NV dobro. Njivskih površin na območju NV relativno malo, večinoma travniki HT 6510 in v manjšem delu 6210. Na JV delu travniška površina v zaraščanju (HT 6510x6210) – potencialna površina za projekt kohezijske politike; na površini tudi manjši kup komunalnih odpadkov. V osrednjem delu v zaraščanju ena travniška površina – močno zaraščena z zlato rozgo, ki se širi na sosednje travnike HT 6510 (lastnik v MS) ter opuščena njivska površina, ki se zarašča z ambrozijo in zlato rozgo. Nekateri travniki malo gnojeni, pestrost rastlin še visoka. Opazna je poškodovanost travne ruše zaradi suše. Suh travnik na SZ: srednji trpotec (<i>Platango media</i>), deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), mali okarček (<i>Coenonympha pamphilus</i>), belolisi okarček (<i>Coenonympha glycerion</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>), gospica (<i>Argynnis paphia</i>), lešnikar (<i>Maniola jurtina</i>). Travniki v osrednjem in V delu NV: deltasti klinček (<i>Dianthus deltoides</i>), zdravilna strašnica (<i>Sanguisorba officinalis</i>), pehtranov rman (<i>Achillea ptarmica</i>), okroglostna zvončica (<i>Campanula rotundifolia</i>), navadni modrin (<i>Polyommatus icarus</i>), mali okarček (<i>Coenonympha pamphilus</i>), navadni pisanček (<i>Melitaea athalia</i>), gospica (<i>Argynnis paphia</i>), lešnikar (<i>Maniola jurtina</i>), rdeči pisanček (<i>Melitaea didyma</i>), frfotavček (<i>Leptidea sinapis</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>).
Stanje v 2018:	
Datum pregleda:	
Opis pregleda:	Del rednega monitoringa NV na območju KPG.
Opravljana dela na NV:	/
	
Slika 47: Nižinski ekstenzivni travniki na območju NV Vreje - suhi travniki (foto: M. Podletnik).	

Ime naravne vrednote:	Zgornje Kobilje – gozd EŠ: 7525
Kratka oznaka:	Gozd v Zgornjem Kobilju, severovzhodno od Dobrovnika.
Stanje v 2016:	Stanje NV je dobro. Očitnih razlik v primerjavi z stanjem NV v 2015 ni opaziti. Proces odmiranja pionirskih drevesnih vrst (breza, rdeči bor) se počasi nadaljuje. Prazen prostor zapolnjujejo drevesa navadnega (belega) gabra in bukve. Ni opaziti sledov poseka dreves (na robovih NV in gozdnega rezervata).
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum pregleda:	/
Opis pregleda:	/
Opravljena dela na NV:	/

Slika 48: Gozdni rezervat v Kobilju.

Ime naravne vrednote:	Zlata jama - rdeči bor EŠ: 7012
Kratka oznaka:	Rdeči bor na Zlati jami jugozahodno od Kobilja.
Stanje v 2017:	Stanje je dobro. Bor je vitalen, poškodbe po smolarjenju oz. odstranitvi delov smole so nastale v pretekli zimi ali pozimi 2014/2015. Ima 3 poškodbe premera do 30 cm. Bor raste na območju, ki naj bi bilo izločeno iz gospodarjenja z gozdom kot ekocelica. V neposredni bližini rastejo hrasti doba furnirske kvalitete. $\varnothing_{1,3}=372$ cm
Stanje v 2018:	Pregled NV v letu 2018 ni bil opravljen.
Datum ogleda:	/
Opis ogleda:	/
Opravljen del na NV	/
	
<p>Slika 49: NV Zlata jama - rdeči bor (foto: G. Domanjko).</p>	

Ad 1.1.b. Naravovarstveno-okoljevarstvena akcija na delu in na vplivnem območju NV.

Na naravni vrednoti Benkova šuma - rastišče grmičastega dišečega volčina 2 in njenem vplivnem območju, so zaposleni JZ KPG, 13. julija 2018, izvedli drugo delovno akcijo (prva je bila leta 2015) opisano pod 2.3.c. , v kateri so ročno odstranili lesno zarast na rastišču grmičastega dišečega volčina. Ob rastišču so delavci iz programa javnih del in zaposleni za določen čas pokosili travnik in odstranili biomaso.

Slika 50: Delovna akcija na NV Benkova šuma-rastišče Grmičastega dišečega volčina 2 (foto: K. Malačič).

Ad 1.1.c. Pregled statusov in stanja območij NV, priprava poročila NV

Dopolnjeni so bili osnutki predlogov štirih novih ekosistemskih in botaničnih naravnih vrednot (mokrotni in suhi travniki) v k.o. Dolenci, k.o. Ženavlje in v k.o. Kančevci ter osnutek predloga spremembe mej (razširitev mej NV dolvodno) ene hidrološke naravne vrednote.

Ad 1.1.d. Odkup travniških površin in/ali sklepanje pogodbenega varstva z lastniki travniških površin na območju naravnih vrednot.

Na območju NV Kobilje – ekstenzivni travniki je JZ KPG v začetku leta 2018 končal s postopkom odkupa travniških površin s parcelno št. 4553/1 in 4555, k.o. Kobilje v skupni površini 0,112 ha. Na območju naravne vrednote Motvarjevci-ekstenzivni travniki 1 je zavod od SKZG RS do leta 2028 zakupil (z možnostjo podaljšanja) 2,2 ha površin, ki so bila v zraščanju (lesna zarast in tujerodne invazivke) ter začel s postopkom obnove travnika.

V projektu Gorička krajina je bil izbrani sodni cenilec kmetijskih zemljišč, ki je ocenil vrednost 60 ha izbranih travnikov. Po posredovanju informacij lastnikom o vrednosti njihovih travnikov je del lastnikov odstopil od prodaje, zato se je začel pripravljati dopolnilni seznam za odkup travnikov. JZ KPG je z lastniki travnikov uspel doseči dogovor o odkupu 5 ha travnikov na NV v Budincih in Motvarjevcih, vendar se dokončni postopek odkupa (vpis zemljišč v Zemljiško knjigo) še ni zaključil.

2. cilj: 2. Ohranjanje ugodnega stanja Natura 2000 habitatnih tipov (življenjskih prostorov) in vrst po PUN 2015-2020 ter nahajališč zavarovanih vrst.

2.1. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje kvalifikacijskih habitatnih tipov Natura 2000 Goričko.

Ad 2.1.a. Prilagojena košnja travniških kvalifikacijskih habitatnih tipov v neposrednem upravljanju JZ KPG.

Tabela 5: Površine v upravljanju JZ KPG 2108

	Površina (ha)	Število parcel
Last RS – dokončni upravljavec JZ KPG	22,16	88
Last RS – v zakupu od SKZG RS	14,66	62
Last privatnih lastnikov – brezplačni najem	3,75	19
Skupaj	40,57	169

Zap. št.	Katastrska občina	Parc. št.	Lastništvo	Upravljavec/pogodba/dogovor	Površina (m ²)
1	Dolenci	3640	RS	JZKPG	6237
2	Dolenci	3758	RS	SKZG (2015-2024) - zakup JZ KPG	5514
3	Dolenci	3765	RS	JZKPG	7611
4	Budinci	97	RS	JZKPG	5371
5	Budinci	98	RS	JZKPG	5394
6	Budinci	563	RS	JZKPG	1687
7	Budinci	564	RS	JZKPG	897
8	Budinci	565	RS	JZKPG	1905
9	Budinci	566	RS	JZKPG	2660
10	Budinci	567	RS	JZKPG	1308
11	Budinci	569	RS	JZKPG	1756
12	Budinci	570	RS	JZKPG	424
13	Budinci	571	RS	JZKPG	1355
14	Budinci	572	RS	JZKPG	820
15	Budinci	765	RS	JZKPG	1741
16	Budinci	791	RS	JZKPG	506
17	Budinci	800	RS	JZKPG	2226
18	Budinci	1054	RS	JZKPG	5828
19	Budinci	1055	RS	JZKPG	3805
20	Budinci	1060	RS	JZKPG	5409
21	Budinci	1061	RS	JZKPG	3662
22	Krplivnik	374	RS	JZKPG	4392
23	Krplivnik	375	RS	JZKPG	2669
24	Krplivnik	377	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	4429
25	Krplivnik	379	RS	JZKPG	2352
26	Krplivnik	382	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	801
27	Krplivnik	383	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	786
28	Krplivnik	384	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	483
29	Krplivnik	619	RS	JZKPG	1297
30	Krplivnik	620	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	396
31	Krplivnik	654	RS	JZKPG	333
32	Krplivnik	655	RS	JZKPG	3908
33	Nuskova	831	Radenska d.d.	Radenska – pogodba z občino Rogašovci	3597

34	Sv. Jurij	468	RS	JZKPG	847
35	Sv. Jurij	556	RS	JZKPG	1037
36	Grad	621/2	RS	JZKPG	2481
37	Grad	622	RS	JZKPG	961
38	Grad	623	RS	JZKPG	4325
39	Grad	1664/1	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1529
40	Grad	1664/2	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	15705
41	Vidonci	492	Dragica Camplin	brezplačni najem z Dragica Camplin, 2015 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	9023
42	Vidonci	493	Dragica Camplin	brezplačni najem z Dragica Camplin, 2015 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	7667
43	Vidonci	494	RS	JZKPG	7482
44	Vidonci	1318	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2345
45	Vidonci	1351	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2055
46	Vidonci	1352	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	1553
47	Vidonci	1353	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	2418
48	Vidonci	1354	Jožef Volf	brezplačni najem z Jožef Volf, 2013 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	4490
49	Vidonci	1556	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG	6831
50	Vidonci	1557	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG	5457
51	Vidonci	1558	RS	SKZG (2014-20) - zakup JZ KPG	3865
52	Mačkovci	451/3	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2896
53	Mačkovci	451/5	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1325
54	Pertoča	280	RS	JZKPG	1632
55	Pertoča	281	RS	JZKPG	3659
56	Pertoča	1315	Marjan Donoša	brezplačni najem z Marjan Donoša, 2015 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	1100
57	Kušanovci	396	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2398
58	Kušanovci	419	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2647
59	Kušanovci	420/1	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	6819
60	Kušanovci	420/2	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1700
61	Kušanovci	421	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	789
62	Kančevci	291	RS	JZKPG	1488
63	Kančevci	762	Koltaj Sidonja	brezplačni najem Koltaj Sidonja,	4600

				2014 za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	
64	Kančevci	1600	RS	JZKPG	4599
65	Kančevci	1645	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1059
66	Kančevci	1646	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2806
67	Lončarovci	883	RS	JZKPG	380
68	Lončarovci	988	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1205
69	Lončarovci	1130	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1670
70	Lončarovci	1131	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	2150
71	Lončarovci	1140	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	979
72	Lončarovci	1173	RS	JZKPG	350
73	Lončarovci	1175	RS	JZKPG	826
74	Panovci	751	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	759
75	Panovci	820	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	4230
76	Panovci	830	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	842
77	Panovci	833	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	789
78	Panovci	860	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	642
79	Panovci	862	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	305
80	Panovci	878	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	733
81	Panovci	882	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1258
82	Panovci	894	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	366
83	Panovci	904	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	394
84	Panovci	904	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	230
85	Panovci	907	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	218
86	Panovci	912	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	668
87	Panovci	916	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	656
88	Panovci	918	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	729
89	Panovci	919	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1070
90	Panovci	1123	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	965
91	Panovci	1138	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	660
92	Panovci	1217	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1787
93	Panovci	1214	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	519
94	Panovci	1217	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	220
95	Panovci	1232	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1369
96	Panovci	1248	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	792
97	Panovci	1250	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	408
98	Panovci	1600	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	783
99	Panovci	1601	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	49
100	Panovci	1602	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	200
101	Panovci	1637	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1781
102	Panovci	1639	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	483
103	Panovci	1643	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	418
104	Panovci	1644	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	1547
105	Panovci	1645	RS	SKZG (2011-20) - zakup JZ KPG	167
106	Berkovci	1257	Občina M.	brezplačni najem Občina MT, 2012	3328

			Toplice	za dobo 5 let z možnostjo podaljšanja	
107	Ivanjševci	97	RS	JZKPG	293
108	Ivanjševci	113	RS	JZKPG	672
109	Ivanjševci	161	RS	JZKPG	1673
110	Ivanjševci	509	RS	JZKPG	388
111	Ivanjševci	211	RS	JZKPG	955
112	Ivanjševci	1737	RS	JZKPG	2984
113	Ivanjševci	1772	RS	JZKPG	468
114	Ivanjševci	1780	RS	JZKPG	142
115	Ivanjševci	1785	RS	JZKPG	701
116	Ivanjševci	1791	RS	JZKPG	221
117	Ivanjševci	1811	RS	JZKPG	4428
118	Ivanjševci	1812	RS	JZKPG	219
119	Ivanjševci	1813	RS	JZKPG	819
120	Ivanjševci	1815	RS	JZKPG	2126
121	Ivanjševci	1910	RS	JZKPG	2575
122	Ivanjševci	1911	RS	JZKPG	200
123	Ivanjševci	1916	RS	JZKPG	1362
124	Ivanjševci	1944	RS	JZKPG	4994
125	Ivanjševci	1945	RS	JZKPG	169
126	Ivanjševci	1946	RS	JZKPG	679
127	Ivanjševci	1958	RS	JZKPG	4499
128	Ivanjševci	1985	RS	JZKPG	3593
129	Ivanjševci	1986	RS	JZKPG	6033
130	Ivanjševci	2067	RS	JZKPG	4529
131	Ivanjševci	2074	RS	JZKPG	1246
132	Ivanjševci	2075	RS	JZKPG	576
133	Ivanjševci	2076	RS	JZKPG	861
134	Ivanjševci	2081	RS	JZKPG	4417
135	Ivanjševci	2170	RS	JZKPG	966
136	Ivanjševci	2196/1	RS	JZKPG	1190
137	Prosenjakovci	3458	RS	SKZG (2016-25) - zakup JZ KPG	12050
138	Fokovci	587	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG	1655
139	Fokovci	640	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG	648
140	Fokovci	1247	RS	SKZG (2010-19) - zakup JZ KPG	8914
141	Motvarjevci	3601	RS	JZKPG	5211
142	Motvarjevci	3641	RS	SKZG (2010-2020) - zakup JZ KPG	1079
143	Motvarjevci	4137	RS	SKZG (2018-2028) - zakup JZ KPG	21951
144	Motvarjevci	3632	RS	JZKPG	3384
145	Motvarjevci	4021	RS	JZKPG	4105
146	Motvarjevci	4027	RS	JZKPG	7468
147	Motvarjevci	4033	RS	JZKPG	3287
148	Motvarjevci	4034	RS	JZKPG	9619
149	Motvarjevci	4035	RS	JZKPG	4438

150	Motvarjevci	4036	RS	JZKPG	5206
151	Motvarjevci	4037	RS	JZKPG	3428
152	Motvarjevci	4038	RS	JZKPG	7420
153	Motvarjevci	4049	RS	JZKPG	3662
154	Kobilje	2554	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	824
155	Kobilje	2555/1	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	583
156	Kobilje	2569/1	RS	JZKPG	468
157	Kobilje	2570	RS	JZKPG	853
158	Kobilje	2571	RS	JZKPG	886
159	Kobilje	2572	RS	JZKPG	890
160	Kobilje	2573	RS	JZKPG	546
161	Kobilje	2597	RS	JZKPG	11
162	Kobilje	4424	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	1054
163	Kobilje	4425	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	962
164	Kobilje	4426	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	628
165	Kobilje	4439	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	491
166	Kobilje	4550/1	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	1615
167	Kobilje	4552/2	Turner Štefan	brezplačen najem od Turner Štefan (2010-2030)	213
168	Kobilje	4553/1	RS	JZKPG	694
169	Kobilje	4555	RS	JZKPG	429

V okviru Naloge 2.1. je JZ KPG opravil košnjo in odstranitev pokošene biomase na 39,4 ha travnikov, na 10 ha travnikov je bila košnja in odstranitev biomase opravljena dvakrat (1. - 15. junija in po 15. septembru). To pomeni, da je bilo naravovarstveno vzdrževanje travnikov opravljeno na 49,4 ha. Iz 6 ha travnikov je bilo seno oddano v RIS Dvorec Rakičan, kjer je bilo uporabljeno za rejo konj. Iz 27,6 ha travnikov je bil opravljen odvoz biomase v Bioplinarno Knaus v Šalamence (odvoz je proti plačilu opravil lastnik bioplinarne). Lokalni kmetje so prevzeli seno iz 2,5 ha travnikov. Z ostalih površin so biomaso odstranili zaposleni na JZ KPG.

Čas in način košnje je bil prilagojen kvalifikacijskim vrstam območja Natura 2000: temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*), strašničin mravljiščar (*Phengaris teleius*), travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*), močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), hribski škrjanec (*Lullula arborea*) in prepelica (*Coturnix coturnix*).

Neposredna, OMD in KOPOP plačila

Rezen OMD se plačila izplačujejo za preteklo leto, zato so v spodnji tabeli podana plačila izplačana za kmetijsko dejavnost v letu 2017.

Tabela 6: PRP plačila iz naslove kmetijske dejavnosti JZ KPG.

Neposredna plačila (za leto 2017; izplačano: 3.2. 2018) <ul style="list-style-type: none"> Št plačilnih pravic: 18,71 Odobrena površina za zeleno komponento: 18,71 ha 	2.270,87 €	Skupaj: 10.400,62 €
OMD (za leto 2018; izplačano: 3.12.2018) <ul style="list-style-type: none"> Odobrena površina za OMD plačila: 22,32 ha 	1.785,60 €	
KOPOP (Za leto 2016; izplačano : 26.5.2017) Odobrene površine za KOPOP operacije in zahteve: <ul style="list-style-type: none"> GEN_SOR-ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija: 0,71 ha KRA_VTSA-visokodebelni travniški sadovnjaki: 1,04 ha MET_KOS_1-Košnja in paša ni dovoljena med 15. 7. in 15. 9: 15,72 ha MET_MRVA- spravilo mrve s travinja: 15,72 ha MET_NPAS-nepokošen pas do naslednjega leta (5-10% travnika): 13,37 ha 	6.344,15 €	

Slika 51: Spravilo mrve in nepokošen pas in košnja invazivk na NV Motvarjevci-ekstenzivni travnik I (foto: K. Malačič).

Ad 2.1.b. Prilagojena raba travniških kvalifikacijskih habitatnih tipov v okviru projekta Gorička krajina za izboljšanje stanja ohranjenosti ciljnih HT in metuljev ter spremljanje učinkov košnje na HT in ciljne vrste metuljev.

Izbrani zunanji izvajalec je pokosil 53,3 ha travnikov in iz njih odstranil vso biomaso. Od teh je bilo 34 ha pokošenih za namene izboljšanja stanja ohranjenosti vseh treh travniških HT.

Ad 2.1.c. Odkup travniških površin kvalifikacijskih HT in travniških površin, pomembnih za ohranjanje ter izboljšanje stanja ohranjenosti ciljnih kvalifikacijskih vrst metuljev na območju Natura 2000 Goričko.

Izbrani sodni cenilec kmetijskih zemljišč je ocenil vrednost 60 ha izbranih travnikov. Po posredovanju informacij lastnikom o vrednosti njihovih travnikov, je del lastnikov odstopil od prodaje, zato se je začel pripravljati dopolnilni seznam za odkup travnikov. Dokončen odkup z vpisom v Zemljiško knjigo je bil v letu 2018 opravljen za 0,64 ha travnikov za ohranjanje metuljev mravljiščarjev.

Ad 2.1.d. Sklepanje pogodbenega varstva z lastniki travniških površin, pomembnih za ohranjanje in izboljšanje stanja kvalifikacijskih HT in ciljnih vrst metuljev na območju Natura 2000 Goričko ter spremljanje stanja učinkov izvedenih ukrepov.

Izbrani zunanji izvajalec (CKFF) je v juniju pregledal najpomembnejša območja za travniškega postavneža, vendar je metulje inventariziral samo na območju NV Motvarjevci - mokrotni travniki. JZ KPG se je z lastnikom travnika, z gnezdi travniškega postavneža, dogovoril o pozni košnji. V juliju in avgustu je zunanji izvajalec popisal 23 ha travnikov vključenih v odkup ali košnjo ter več kot 300 ha travnikov, ki bodo podlaga za sklepanje pogodbenega varstva za mravljiščarje in travniškega postavneža. Pogodbeno varstvo za namene ohranjanja travniškega postavneža in mravljiščarjev se še ni začelo, ker ni bila dorečena višina izplačila s strani posredniškega organa in AKTRP.

2.2. naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje kvalifikacijskih vrst na območju Natura 2000 Goričko.

Ad 2.2.a. Izboljšati ohranitveno stanje ciljnih kvalifikacijskih Natura 2000 vrst-veliki skovik in hribski škrjanec.

Za izboljšanje stanja ohranjenosti velikega skovika je bilo postavljenih 163 lovnih prež na območju Nuskove, Rogašovcev, Sv. Jurija in Markovcev. Ocenjena je bila vrednost zemljišč predvidenih za odkup, postopek odkupa se še ni zaključil. Zasaditev mejic se zaradi pomanjkanja časa za izvedbo te aktivnosti ni bila opravljena.

Ad 2.2.b. Izboljšati in ohranjati ohranitveno stanje drugih N2k vrst ptic

Za kvalifikacijske Natura 2000 vrste ptic so zaposleni na v JZKPG po celotnem zavarovanem območju namestili 18 gnezdilnic za smrdokavro in 14 gnezdilnic za velikega skovika, 5 gnezdilnic so popravili. Po celotnem zavarovanem območju je tako trenutno nameščenih približno 350 gnezdilnic (JZ KPG in Pomurska sekcija DOPPS) za velike sekundarne duplarje. 20-30 gnezdilnic je dotrajanih in jih bodo v naslednjih letih zamenjali.

Slika 52: Nameščanje gnezdilnice za velikega skovika (foto: K . Malačič).

Ad 2.2.c. Izboljšati ohranitveno stanje kvalifikacijskih Natura 2000 vrst hroščev (škrlatni kukuj, puščavnik).

Izbrani zunanji izvajalec, Al Vrezec s.p. je julija pregledal 230 glavatih vrb in v njih preveril prisotnost puščavnika. Pripravil je seznam lastnikov vrb, v katerih je bila potrjena prisotnost puščavnika. Do lastnikov se bo pristopilo v pomladanskih mesecih 2019, potem ko se bo dokončno uskladila višina sredstev za namene pogodbenega varstva puščavnika.

Ad 2.2.d. Izboljšati ohranitveno stanje kvalifikacijskih Natura 2000 vrst netopirjev.

Z lastnikom opuščene šole Kančevci je bila v maju sklenjena pogodba o varstvu netopirjev na podstrehi, po tem ko je lastnik obnovil celotno streho, pod katero živi kolonija malih podkovnjakov. Junija je bila z istim lastnikom sklenjena najemna pogodba za učilnico, v kateri bo JZ KPG pripravil ustrezno interpretacijo o netopirjih za obiskovalce območja.

Izbrani zunanji izvajalec, CKFF je pregledal 24 stavb - kulturnih spomenikov lokalnega pomena in predlagal ukrepe za posredno ali neposredno varstvo netopirjev v njih. Na podlagi tega pregleda in pregleda dodatnih 10 cerkva in 1 kapele s strani zaposlenih v JZ KPG, ali so v njih netopirji, je bilo naročenih in s strani izbranega zunanjega izvajalca podjetja Euromix, dostavljenih ter nameščenih 13 svetil ob 8 cerkvah (Grad, Bodonci, katoliška cerkev Gornji Petrovci, Markovci, Dolenci, evangeličanska cerkve v Domanjševcih, evangeličanska cerkev v Križevcih, Kobilje) in 1 kapeli (Fokovci). Po dogovoru z duhovniki naštetih cerkva in kapele, ob njih ne sveti več 23 reflektorjev, ampak še samo 13 novih, netopirjem prijaznejših svetil s posebnimi maskami. Nova svetila ne osvetljujejo cerkva in kapele celo noč, kot je bil primer starih reflektorjev, ampak se ugasnejo po 23:00 zvečer.

Ad 2.2.e. Spremljanje stanja počivališč, kotišč in prezimovališč netopirjev v gradu Grad, v cerkvah Grad in Kobilje, v stari šoli v Kančevcih in na drugih lokacijah.

Na podlagi rednega spremljanja stanja zatočišč netopirjev v zimskih in pomladanskih mesecih v gradu Grad, se je ugotovilo, katere prostore netopirji redno uporabljajo za prezimovanje. Podatki bodo JZ KPG pomagali pri načrtovanju upravičenih in ustreznih ukrepov pri nadaljevanju obnove gradu za namene ohranjanja netopirjev v prihodnje.

Opravljeni so bili 3 obiski stare šole Kančevci, kjer je kolonija malih podkovnjakov. Pregledale so se cerkve na Pertoči, Fikšincih, Kuzmi, Bodoncih, Boreči, Gornjih Petrovcih, Markovcih, Dolencih, Križevcih, Domanjševcih in Hodošu. Gvano ali kadavri netopirjev so bili najdeni v 7 cerkvah.

Med spremljanjem stanja objektov smo zabeležili naslednje vrste netopirjev:

- veliki navadni netopir (*Myotis bechsteini*): podstrešje cerkve Grad (tudi kotišče), kletni prostori gradu Grad,
- navadni netopir (*Myotis myotis*): podstrešje cerkve Grad (tudi kotišče) in Kobilje (tudi kotišče), kletni prostori gradu Grad,
- dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersii*): kletni prostori gradu Grad,
- širokouhi/mulasti netopir (*Barbastella barbastellus*): kletni prostori gradu Grad,
- sivi uhati netopir (*Plecotus austriacus*): kletni prostori gradu Grad,
- navadni mračnik (*Nyctalus noctula*): kletni prostori gradu Grad,
- mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*): podstrešje grad Grad (tudi kotišče), stara šola Kančevci (tudi kotišče), opuščen železniški predor med Stanjevci in Mačkovci.

Opravljen je bil 2x pregled nočnega osvetljevanja naslednjih cerkva in kapel – v Pertoči, Fikšincih, Gornjih Slavečih, Kuzmi, Bodoncih, pri Gradu, Boreči, Pečarovcih, Gornjih Petrovcih (evangeličanska in katoliška), Markovcih, Dolencih, Križevcih, Domanjševcih, Hodošu, Fokovci, Berkovcih, Selu, Prosenjakovcih, Motvarjevcih in Kobilju. Na podlagi nočnega ogleda osvetljenosti cerkva in kapel ter pregleda zatočišč netopirjev v njih, se je naredil izbor ustreznih cerkva in kapel, ob katerih se je pozneje zamenjalo stare reflektorje in zamenjalo z novimi svetili.

Slika 53: Skupina navadnih in dolgokrilih netopirjev v kletah gradu Grad (foto: G. Domanjko).

JZ KPG je 7. septembra organiziral akcijo »Vgasimo posvejte v Občini Šalovci«, v okviru 20. mednarodne noči netopirjev v Markovcih. Udeleženci so spoznali vplive svetlobnega onesnaževanja na zdravje ljudi in živali, izvedeli nekaj zanimivosti o netopirjih in spoznavali zvezdno nebo. Po končanem predavanju so člani SDPVN z detektorji skušali identificirati vrste netopirjev v okolici novega nastanitvenega centra Peterloug ter zabeležili belorobega netopirja (*Pipistrellus kuhlii*). Akcije se je udeležilo 25 udeležencev. O akciji je bil objavljen članek v lokalnem mediju Vestnik.

Slika 54: Strokovnjak Primož Presetnik med razlago uporabe UZ detektorja.

Ad 2.2.f. Aktivno sodelovati z javnimi vodnogospodarskimi službami in ZRSVN pri načrtovanju vodnogospodarskih ukrepov še posebej na nahajališčih varstveno pomembnih vrst.

V Kraščih in Murski Soboti sta predstavnika Zavoda bila prisotna na pripravljanih sestankih za projekt v okviru programa Life+ z namenom izboljšanja ekološkega stanja vode v Ledavskem jezeru in voda iz prispevnega območja jezera. Na sestankih so bil prisotni predstavniki DRSV, ARSO, ZRSVN, občine Cankova, občine Rogašovci, Ribiške družine Murska Sobota. Dogovorjeno je bilo, da bo v primeru, če bo projekt odobren, JZ KPG sodeloval kot strokovna in deloma nadzorna inštitucija.

Ad 2.2.g. Priprava in začetek projekta "Ureditev, obnovitev oz. vzpostavitev stoječih vod in potokov".

V začetku leta je bil izveden sestanek na DRSV v Ljubljani za preveritev možnosti projektnega partnerstva. Prvi osnutek projektne naloge je bil poslan na MOP 30.4.2018. Po pregledu naloge so se predstavniki JZ KPG junija srečali s predstavniki MOP na delovnem srečanju v LJ, kjer so dorekli vsebinsko nadaljevanje priprave naloge. Julija je JZ KPG od DRSV prejel komentarje in pripombe na posredovane predloge ukrepov na vodotokih. Žal do drugega srečanja z DRSV ni več prišlo, ker so na DRSV imeli napačne informacije, da sredstev za ta projekt več ni. Vloga še ni bila oddana, projektna naloga se je usklajevala z drugimi 3 projektnimi partnerji. Na posredniški organ na MOP je bil decembra poslan odgovor o stanju priprave vloge in projektne naloge.

2.3. Naloga: Zagotoviti ugodno in/ali izboljšati ohranitveno stanje zavarovanih vrst živali in rastišč zavarovanih vrst rastlin.

Ad 2.3.a. Izvajanje NV ukrepov za varstvo zavarovanih vrst dvoživk.

V času spomladanske migracije dvoživk so zaposleni na Zavodu postavili približno 2.220 m varovalnih ograj na območju Kraščev ob regionalni cesti R2-440 in ob lokalni cesti Krašči - Ropoča. Ograje so bile postavljene v začetku marca in odstranjene v drugi polovici aprila. Dvoživke so zaposleni v JZ KPG in prostovoljci prenašali zvečer in zgodaj zjutraj. Čez cesto je bilo prenesenih 6.500 primerkov dvoživk, kar je v primerjavi s preteklimi leti povprečno število. Tudi v letu 2018 so bile na regionalni cesti postavljene tako imenovane povratne varovalne ograje, ki prestrežejo vračajoče primerke dvoživk, kar je zelo pozitivno vplival na manjše število povoženih dvoživk. Ob mrežah je bilo povoza zelo malo. Na črni točki ob Ledavskem jezeru je povoza zelo veliko (več sto primerkov) na odseku od začetka jezera do točke postavljanja mrež (v ožjem naselju Krašči). V tem letu je pri akciji "Pozor žabe na cesti" sodelovalo osem prostovoljcev.

Na prošnjo JZ KPG je občina Dobrovnik v času spomladanskih migracij dvoživk, na cesti neposredno ob Bukovniškem jezeru, uvedla delno zaporo ceste (od 20h do 6h).

Zaposleni v JZ KPG so v mesecu marcu odstranili prekomerno zarast v naravni vrednoti - Kačova mlaka in s tem omejili pretirano zaraščanje z rogozom in drugimi vodnimi rastlinami.

Seznam vrst dvoživk zabeleženih ob varovalnih ograjah, ob Ledavskem jezeru v letu 2018:

- navadna krastača (*Bufo bufo*) (90% vseh prenesenih primerkov),
- sekulja (*Rana temporaria*),
- rosnica (*Rana dalmatina*),
- plavček (barska žaba) (*Rana arvalis*),
- skupina zelenih žab (*Pelophylax spp.*),
- zelena rega (*Hyla arborea*),

- navadni pupek (*Lissotriton vulgaris*),
- veliki pupek (*Triturus carnifex*)

V letu 2018 je zaposlenim v JZ KPG uspelo potrditi uspešno mrestenje barske žabe (plavčka) v severnem (plitvina z rogozovjem) delu jezera. Pričakuje se, da ta vrsta mresti tudi v vrbovju nad jezerom, ki je večji del leta poplavljen. Ob varovalnih ograjah se je vrsta pojavljala že v preteklih letih.

Slika 55: Postavljanje varovalnih ograj

Slika 56: Barska žaba (plavček)-par med odlaganjem jajčec v L. jezeru (foto: K. Malačič).

Slika 57: Odsek regionalne ceste R2-440, kjer je veliko povoza dvoživk.

Ad 2.3.b. Spremljanje stanja nahajališč in rastišč zavarovanih vrst (metulji, vodne in ptice kulturne krajine, grmičasti dišeči volčin, gorski narcis, rumena maslenica, sibirska perunika, močvirski svišč, orhideje).

Grmičasti dišeči volčin (*Daphne cneorum f. arbusculoides*)

Nahajališča grmičastega dišečega volčina so bila popisana v letu 2009, ko je bilo zabeleženih oziroma odkritih 26 nahajališč. Nekatera nahajališča so bila naknadno zaradi bližine združena, tako da je bilo končno število znanih nahajališč 20. Od leta 2009 do 2017 je bilo odkritih še dodatnih 8 nahajališč. Ocena stanja pri letnem monitoringu se primerja s stanjem iz leta 2009. Vsa nahajališča na območju KPG so potencialne naravne vrednote državnega pomena. Vsa popisana nahajališča se nahajajo v k.o. Hodoš, k.o. Dolenci in k.o. Šalovci. Stanje nahajališč grmičastega dišečega volčina je v povprečju slabo, v nekaterih primerih je celo zelo kritično. Največji faktor ogrožanja predvsem obcestnih nahajališč predstavlja košnja oz. mulčanje bregov obcestnih jarkov. Na nekaterih nahajališčih so opazne hude poškodbe grmičkov zaradi izkopavanja

(iz prejšnjih let), vožnje čez nahajališča, spravila in deponiranja lesa na nahajališčih ter zaraščanje z lesnatimi vrstami. Nekoliko manj ogrožajoči faktorji so: preoravanje, košnja travnikov in trganje poganjkov. Nahajališče (v k.o. Hodoš), ki je bilo močno poškodovano v letu 2015 in 2016 (razširitev njivske površine) si ni opomoglo in je verjetno uničeno, saj na tem nahajališču ni več niti enega grmička.

Pregled in popis stanja nahajališč je v letu 2018 potekal v sodelovanju z Osnovno šolo I Murska Sobota. Trije učenci (8. razred) so izvedli na to temo tudi raziskovalno nalogo.

Tabela 7: Stanje nahajališč grmičastega dišečega volčina

Ime nahajališča	K.o.	Tip nahajališča	Dejavniki ogrožanja	Stanje nahajališča (dobro, slabo, kritično, zelo kritično)
Dolenci 1	Dolenci	Gozdni rob/opuščena njiva	Zraščanje z lesnatimi vrstami, košnja, mulčanje-preoravanje	Nahajališče je kljub dejavnikom ogrožanja v dobrem stanju, čeprav raste na rastišču le 1 grmiček
Dolenci 2	Dolenci	Gozdni rob/travnik	Zraščanje z lesnatimi vrstami, košnja, mulčanje	Nahajališče je kljub dejavnikom ogrožanja v dobrem stanju, vsako leto odkrijemo nove poganjke. Volčin se širi na travnik.
Dolenci 3	Dolenci	Gozdni rob/njiva/zraščeni travnik	Zraščanje z lesnatimi vrstami	Kljub temu, da je na nahajališču večje število grmičkov, lahko označimo stanje kot kritično , saj je celo nahajališče močno zraščeno z lesnatimi vrstami (črni trn).
Dolenci 4	Dolenci	Gozdni rob/njiva/travnik	Zraščanje z lesnatimi vrstami	Nahajališče je v dobrem stanju. Lastnik je del zemljišča, kjer je grmičkov največ izvzel iz gospodarjenja.
Dolenci 5	Dolenci	Gozdni rob/njiva	Zraščanje z lesnatimi vrstami/preoravanje	Nahajališče je v slabem stanju. Deloma se je zarastlo z grmovjem, deloma je preorano. Na nahajališču raste 1 večji grmiček
Dolenci 6	Dolenci	Gozdni rob/travnik	Zraščanje z lesnatimi vrstami/košnja	Nahajališče je v slabem stanju. Del nahajališča se je zarastel z grmovjem, na travniškem delu pa je velik ogrožajoč faktor zelo nizka košnja. Na delu nahajališča je bila manjša deponija lesa. Grmički so zelo nizki in slabo razrastli
Dolenci 7	Dolenci	Travnik	/	Nahajališče je v dobrem stanju. Travnik na katerem je nahajališče je v upravljanju Zavoda. Na nahajališču sta dva večja grmička, ki sta označena (kol) in tako zaščitena pred košnjo
Dolenci 8	Dolenci	Rob njive, travnika/rob ob poljski poti	Zaraščanje z robido/košnja/mulčanje	Grmički se pojavljajo z obeh strani poljske poti, čeprav je na tem nahajališču tretji največji grmiček (ki se vsako leto še dodatno razraste), lahko stane celega nahajališča zaradi hitrega zaraščanja z robido označimo kot slabo

Dolenci 9	Dolenci	Mlad (redok) borov gozd/rob travnika	Zaraščanje z lesnatimi vrstami/košnja	Na nahajališču je več majhnih in slabo razrastlih grmičkov. Stanje nahajališča je slabo
Dolenci 10 (naravna vrednota Benkova šuma II-rastišče grmičasteg a dišečega volčina)	Dolenci	Gozdni rob/travnik	Zaraščanje z lesnatimi vrstami/košnja	Nahajališče se močno zarašča z mladim drevjem. Posledično je nahajališče v slabem stanju
Dolenci 11 (naravna vrednota Benkova šuma II-rastišče grmičasteg a dišečega volčina)	Dolenci	Gozdni rob/travnik	Zaraščanje z lesnatimi vrstami	Nahajališče je v dobrem stanju. Travnik na katerem je nahajališče je v upravljanju Zavoda. Na tem nahajališču sta v preteklih letih bili izvedeni dve delovni akciji odstranjevanja lesnate zarasti (ročno)
Dolenci 11a (naravna vrednota Benkova šuma II-rastišče grmičasteg a dišečega volčina)	Dolenci	Gozdni rob/travnik	Zaraščanje z lesnatimi vrstami/deponiranje lesa/vožnja s traktorji	Nahajališče je v dobrem stanju. Travnik na katerem je nahajališče je v upravljanju Zavoda. Na tem nahajališču sta v preteklih letih bili izvedeni dve delovni akciji odstranjevanja lesnate zarasti (ročno)
Hodoš 1 (naravna vrednota Benkova šuma I-rastišče grmičasteg a dišečega volčina)	Hodoš/Dolenci	Gozdni rob/obcestni jarek	Zaraščanje z lesnatimi vrstami/mulčenje /košnja nasprotnega brega obcestnega jarka s komunalnimi mulčerji	To nahajališče ni zvezno, saj se grmički rastejo posamezno in sporadično vzdolž celega nahajališča, vmes so večje ali manjše prazne lise. Nahajališče je zelo kritičnem stanju predvsem zaradi mulčenja
Hodoš 2	Hodoš	Gozd	Zasenčenje	Nahajališče je verjetno antropogenega izvora (v bližini stare gozdarske kočje). Od leta 2009 je cvetenje bilo potrjeno samo 1x. Stanje nahajališča ocenimo kot zelo kritično
Hodoš 3	Hodoš	Redek gozd	Zasenčenje	Nahajališče je v zelo presvetljenem gozdu. Grmički so sicer majhne do

				srednje velikosti, a se pojavljajo tudi novi. Stanje nahajališča lahko označimo kot dobro
Hodoš 4	Hodoš	Gozdni rob/travnik	Zaraščanje z lesnatimi vrstami/mulčanje /košnja	Na nahajališču je en večji grm, ki pa je že močno obraščen z grmovnimi in drevesnimi vrstami. Grm počasi nazaduje. Stanje lahko označimo kot slabo
Hodoš 5	Hodoš	Gozdni rob/njiva	Zaraščanje z lesnatimi vrstami/preoravanje	V letu 2018 smo našli samo 1 grmiček, ki pa močno obraščen z grmovnimi vrstami. Stanje nahajališča je kritično
Hodoš 6	Hodoš	Gozdni rob/njiva	Preoravanje	Nahajališče je v zelo kritičnem stanju. Od leta 2015 grmičasti dišeči volčin ni bil več najden
Hodoš 7	Hodoš	Njiva/ Gozdni rob/obcestni jarek	Preoravanje/raba pesticidov/kurjenje na brežino obcestnega jarka	Nahajališče je v kritičnem stanju predvsem zaradi širjenja njivske površine. Na nahajališču je 1 manjši grmiček
Hodoš 8	Hodoš	Gozdni rob/rob obcestnega jarka	Zaraščanje z lesnatimi vrstami/mulčanje obcestnega jarka	Nahajališče je v slabem stanju predvsem zaradi senčenja. Grmički stagnirajo od kar se spremlja stanje
Hodoš 9	Hodoš	Redek, presvetljen borov gozd	Zasenčenje	Nahajališče je v dobrem stanju. Kljub delnemu zasenčenju se pojavljajo novi grmički.
Hodoš 10	Hodoš	Gozdni rob/rob obcestnega jarka (poljska pot)	Zaraščanje z robido in drugimi grmovnimi in drevesnimi vrstami	Nahajališče je v slabem stanju, predvsem zaradi zaraščanja z robido in grmovjem. V preteklosti je bilo nahajališče enkrat požgano. Na nahajališču je več manjših grmičkov. Najdeni so bili ostanki (odmrli) večjih grmov
Hodoš 11	Hodoš	Gozd/brežina obcestnega jarka/gozdna cesta	Zasenčenje/zaraščanje z lesnatimi vrstami	Na tem nahajališču je od 2009 do 2018 bilo cvetenje volčina bilo zabeleženo samo v enkrat, zato je o stanju nahajališča težko presoditi
Hodoš 12	Hodoš	Gozd/brežina obcestnega jarka/gozdna cesta	Zasenčenje/zaraščanje z lesnatimi vrstami	Nahajališče s posameznimi manjšimi grmički . Nahajališče je zaradi zaraščanja z grmovnimi vrstami v slabem stanju
Hodoš 13	Hodoš	Gozd/brežina obcestnega jarka/gozdna cesta	Zasenčenje/zaraščanje z lesnatimi vrstami	Nahajališče s posameznimi manjšimi grmički . Nahajališče je zaradi zaraščanja z grmovnimi vrstami v slabem stanju

Šalovci 1	Šalovci	Gozdni rob/travnik	Zaraščanje z grmovnimi (navadna metla) in drevesnimi vrstami /mulčanje/košnja	Nahajališče z enim velikim grmom, ki pa je močno prerasel z grmovno vrsto (navadna metla). Stanje ocenimo kot kritično
Šalovci 2	Šalovci	Gozdni rob/Gozd/brežina obcestnega jarka	Zaraščanje z grmovnimi in drevesnimi vrstami /mulčanje-komunalni mulčer	Na nahajališču raste več majhnih in slabo razrastlih grmičkov (posledica mulčanja). Stanje ocenimo kot slabo
Šalovci 3	Šalovci	Gozdni rob/Gozd/brežina obcestnega jarka	Zaraščanje z grmovnimi in drevesnimi vrstami /mulčanje-komunalni mulčer	Na nahajališču raste več majhnih in slabo razrastlih grmičkov (posledica mulčanja). Stanje ocenimo kot slabo
Šalovci 4	Šalovci	Gozdni rob/Gozd/brežina obcestnega jarka	Zaraščanje z grmovnimi in drevesnimi vrstami /mulčanje-komunalni mulčer	Nahajališče je popolnoma zrastle z grmovnimi vrstami . Cvetišči primerek volčina je bil najden nazadnje 2013. Stanje nahajališča ocenimo kot zelo kritično

Slika 58: S črnim trnom zraščajoče nahajališče (Dolenci 3) grmičastega dišečega volčina (foto: K. Malačič)

Močvirski svišč (*Gentiana pneumonanthe*)

Preverjena so bila znana rastišča močvirskega svišča na območju NV Bejčin breg in NV Motvarjevci. Rastišče močvirskega svišča je bilo najdeno v k.o. Dolenci, Središče. Vrsta ustreznih varstvenih ukrepov je bila izvedena na zemljišču v k.o. Prosenjakovci, ki je v upravljanju JZ KPG, saj se vrsta na tem rastišču množično

pojavlja. Vrsta ima poleg ogroženosti tudi večjo ekosistemsko pomembnost kot hranilna rastlina sviščevega mravljiščarja.

Rumena maslenica (*Hemerocallis lilioasphodelus*)

Rumena maslenica je vezana na mokrotna do močvirna rastišča. Na območju parka so nahajališča sicer redka, a je na večini rastišč ta vrsta prisotna v velikem številu. Stanje nahajališč rumene maslenice zaposleni v JZ KPG spremljajo od leta 2007 (od leta 2010 redno). V letu 2018 so bila pregledana 4 nahajališča, od tega je bilo eno nahajališče odkrito na novo. Ostala nahajališča so bila pregledana v letu 2017

Tabela 8. Stanje nahajališč rumene maslenice

Ime nahajališča	K.o.	Dejavniki ogrožanja	Stanje nahajališča (dobro, slabo, kritično, zelo kritično)	Opombe
NV Motvarjevci-ekstenzivni travniki 1	Motvarjevci	Deloma zaraščanje z invazivnimi tujerodnimi vrstami	Večji del nahajališča v dobrem stanju	Del nahajališča v upravljanju Zavoda stanje se izboljšuje
NV Motvarjevci - ekstenzivni travniki 2	Motvarjevci	Zaraščanje z gozdni drevjem	Zelo kritično	Nahajališče se je skoraj v celoti zaraslo z lesnatimi vrstami
Motvarjevci jug (lokacija 1 in 2)	Motvarjevci	Zaraščanje z invazivnimi tujerodnimi vrstami	Slabo	Zaraščajoča zemljišča z rastišči rumene maslenice so vključena v projekt Gorička krajina in se jih bo večino odkupilo za namene izboljšanja travniških HT. Stanje se bo v naslednjih letih izboljšalo. Rastišče odkrito 2017.
NV Kobilje-ekstenzivni travniki	Kobilje	Intenziviranje travnikov	Del nahajališča v dobrem stanju , del nahajališča v kritičnem stanju	Na delu rastišča, ki je v upravljanju Zavoda in še dve mikrolokaciji v neposredni bližini se maslenica pojavlja v zelo veliki gostoti, drugod po nahajališču pa se pojavljajo posamični primerki. Vzrok za hitro nazadovanje na drugih delih

				nahajališča je močno intenziviranje površin (ali pa so se zemljišča popolnoma zarasla).
Kobilje proti H meji	Kobilje	Zaraščanje z invazivnimi tujerodnimi in lesnatimi vrstami	Del rastišča v dobrem stanju, del rastišča v slabem stanju	Zaraščajoča zemljišča z rastišči rumene maslenice so vključena v projekt Gorička krajina in se jih bo odkupilo za namene izboljšanja travniških HT. Stanje se bo v naslednjih letih izboljšalo. Rastišče odkrito 2015.
NV Bukovnica Mokrotni travniki	Bukovnica	Del nahajališča se zarašča z invazivnimi tujerodnimi vrstami, drug del rastišča je močno intenziviran	Zelo kritično	Od leta 2010 cvetenje maslenice ni bilo zabeleženo
Središče -travniki proti H meji (lokacija 1, 2, 3)	Središče	Zaraščanje z invazivnimi tujerodnimi in lesnatimi vrstami	Del rastišča v dobrem stanju, del rastišča v slabem stanju	Zaraščajoča zemljišča z rastišči rumene maslenice so vključena v projekt Gorička krajina in se jih bo večino odkupilo za namene izboljšanja travniških HT. Stanje se bo v naslednjih letih izboljšalo. Rastišče odkrito 2016.
Domanjševci (ob mali Krki proti H meji)	Domanjševci	Prepogosta košnja brežin Male Krke	Slabo	Na tem rastišču se pojavljajo posamezni primerki.
Motovilci	Motovilci	Komasacija/melioracija /intenzifikacija	Dobro	Travniki z rastišči rumene maslenice so vključena v projekt Gorička krajina in se jih bo deloma odkupilo za namene izboljšanja

				travniških HT. Stanje se bo v naslednjih letih izboljšalo. Rastišče odkrito 2015.
Budinci	Budinci	Preoravanje	Slabo	Površina nahajališča se zaradi preoravanja zmanjšuje. Nahajališče odkrito 2010.
Budinci ob NV	Budinci	Zaraščanje z invazivnimi tujerodnimi in lesnatimi vrstami	Dobro	Travnik z rastiščem rumene maslenice je vključen v projekt Gorička krajina in se ga bo odkupilo za namene izboljšanja travniških HT. Stanje se bo v naslednjih letih še izboljšalo. Rastišče odkrito 2016.

Slika 59: Nahajališče rumene maslenice v k.o. Središče (foto: G. Domanjko)

Sibirska perunika (*Iris sibirica*)

Sibirska perunika je vezana na podobna rastišča kot rumena maslenica. Zelo pomembno je, da so to rastišča z malo hranili in ekstenzivno rabo, kljub temu pa jo najdemo na veliko več lokacijah kot rumeno maslenico (po celem območju parka). V letu 2018 je bilo so zaposleni v JZ KPG pregledali 5 nahajališč (k.o. Motvarjevci, K.o. Središče, k.o. Lončarovci, k.o. Kančevci, k.o. Pertoča). Na vseh nahajališčih je bilo cvetenje

sibirske perunike potrjeno. Na dveh nahajališčih se perunika pojavlja v zelo veliki gostoti (NV Motvarjevci-ekstenzivni travniki 1 in na delu NV Kobilje-ekstenzivni travniki 1, ki je v upravljanju Zavoda).

Slika 60: Nahajališče sibirske perunike v na NV Motvarjevci-ekstenzivni travniki 1 (foto: K. Malačič)

Vodne ptice - Ledavsko jezero

Na in ob Ledavskem jezeru je bilo opravljenih 9 pregledov stanja ptic. Od začetka spremljanja stanja ptic na Ledavskem jezeru (2009) do konca leta 2018 so bile zabeležene naslednje vrste:

Tabela 9: Vrste vodnih in obvodnih ter nekatere druge vrste ptic zabeležene na in ob Ledavskem jezeru (dodane vrste potrjene na travnikih severno od jezera).

* krepka pisava - gnezdilke na ali ob Ledavskem jezeru

Vrsta (Slo.)	Vrsta (Lat.)	Status na Led. jezeru	Kategorija ogroženosti (Slo.)	Natura 2000 vrsta (Goričko)	Ocenjena velikost populacije (samo gnezdilke)
Polarni slapnik	<i>Gavia arctica</i>	Prelet	/	NE	/
Rdečegrli slapnik	<i>Gavia stellata</i>	Prelet	/	NE	/
Čopasti ponirek	<i>Podiceps cristatus</i>	Gnezdilka	/	NE	13-15
Mali ponirek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Gnezdilka	O1-možno ogrožena vrsta	NE	5-7
Veliki kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče/prelet	/	NE	
Pritlikavi kormoran	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Prelet	/	NE	
Bobnarica	<i>Botaurus stellaris</i>	Prelet	Ex?-potencialno izumrla vrsta	NE	
Čapljica	<i>Ixobrychus minutus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	DA (dodana vrsta 19.4.2013)	6-7
Kvakač	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gnezdilka	Ex?-potencialno izumrla vrsta	NE	1-3
Mala bela čaplja	<i>Egretta garzetta</i>	Prelet	/	NE	
Velika bela čaplja	<i>Ardea alba</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče	/	NE	
Siva čaplja	<i>Ardea cinerea</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče	/	NE	
Rjava čaplja	<i>Ardea purpurea</i>	Prehranjevalno območje/prelet	/	NE	
Črna štoklja	<i>Ciconia nigra</i>	Prehranjevalno območje	V - ranljiva vrsta	DA	
Bela štoklja	<i>Ciconia ciconia</i>	Prehranjevalno območje	V - ranljiva vrsta	DA	
Siva gos	<i>Anser anser</i>	Gnezdilka	/	NE	3
Nilaska gos	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	Prelet	/	NE	
Duplinska kozarka	<i>Tadorna tadorna</i>	Prelet	/	NE	
Raca žličarica	<i>Anas clypeata</i>	Prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Raca mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>	Gnezdilka	/	NE	30-50
Žvižgavka	<i>Anas penelope</i>	Prelet/prezimovanje	/	NE	

Dolgorepa raca	<i>Anas acuta</i>	Prelet/prezimovanje	K-premalo znana vrsta	NE	
Kreheljč	<i>Anas crecca</i>	Prelet/prezimovanje	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Reglja	<i>Anas querquedula</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	1-2
Sivka	<i>Aythya ferina</i>	Prelet/prezimovanje	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Kostanjevka	<i>Aythya nyroca</i>	Prelet/prezimovanje	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	
Čopasta črnica	<i>Aythya fuligula</i>	Prelet	V-ranljiva vrsta	NE	
Veliki žagar	<i>Mergus merganser</i>	Prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Belorepec	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Prehranjevalno območje	E1-kritično ogrožena vrsta	DA (Dodana vrsta 19.4.2013)	
Ribji orel	<i>Pandion haliaetus</i>	Prehranjevalno območje	K-premalo znana vrsta	NE	
Rjavi lunj	<i>Circus aeruginosus</i>	Prehranjevalno območje/prenočišče² Potencialna gnezdilka	K-premalo znana vrsta	NE	0-1
Kosec	<i>Crex crex</i>	Potencialna gnezdilka ²	E2-močno ogrožena vrsta	NE	
Mala tukalica	<i>Porzana parva</i>	Gnezdilka	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	2-4
Mokož	<i>Rallus aquaticus</i>	Gnezdilka	E2- močno ogrožena vrsta	NE	5-8
Zelenonoga tukalica	<i>Gallinula chloropus</i>	Gnezdilka	V1-potencialno ogrožena vrsta	NE	20-23
Črna liska	<i>Fulica atra</i>	Gnezdilka	O1-možno ogrožena vrsta	NE	30-35
Mali deževnik	<i>Charadrius dubius</i>	Prelet	V/E2- močno ogrožena vrsta	NE	
Priba	<i>Vanellus vanellus</i>	Verjetna gnezdilka²	V1-ranljiva vrsta	NE	2-5
Spremenljivi prodnik	<i>Calidris alpina</i>	Prelet	/	NE	
Mali martinec	<i>Actitis hypoleucos</i>	Gnezdilka /prelet	E2-močno ogrožena vrsta	NE	1-3
Pikasti martinec	<i>Tringa ochropus</i>	Prelet	R-redka vrsta	NE	
Močvirski martinec	<i>Tringa glareola</i>	Prelet	R-redka vrsta	NE	
Kozica	<i>Gallinago gallinago</i>	Potencialna gnezdilka³	E1-kritično ogrožena vrsta	NE	
Puklež	<i>Lymocryptes minimus</i>	Prelet ²	/	NE	
Rečni galeb	<i>Larus ridibundus</i>	Prelet/prehranjevaln o območje	V-ranljiva vrsta	NE	

Rumenonogi galeb	<i>Larus michahellis</i>	Prelet/prehranjevaln o območje	R-redka vrsta	NE	
Sivi galeb	<i>Larus argentatus</i>	Prelet/prehranjevaln o območje	/	NE	
Navadna čigra	<i>Sterna hirundo</i>	Prelet	E2- močno ogrožena vrsta	NE	
Črna čigra	<i>Chlidonias niger</i>	Prelet	/	NE	
Beloperuta čigra	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Prelet	/	NE	
Vriskarica	<i>Anthus spinoletta</i>	Prezimovanje	/	NE	
Vodomec	<i>Alcedo atthis</i>	Prehranjevalno območje	E2- močno ogrožena vrsta	DA (dodana vrsta 19.4.2013)	
Kobiličar	<i>Locustella naevia</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	10-13
Rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>	Gnezdilka	V-ranljiva vrsta	NE	10-15
Trstni cvrčalec	<i>Locustella luscinioides</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	10-13
Bičja trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Gnezdilka²	V-ranljiva vrsta	DA	10-15
Močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>	Gnezdilka	/	NE	20-30
Srpična trstnica	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	3-4
Rakar	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Gnezdilka	E2-močno ogrožena vrsta	NE	15-17
Plašica	<i>Remiz pendulinus</i>	Prelet	V-ranljiva vrsta	NE	
Belovrati muhar ¹	<i>Ficedula albicollis</i>	Verjetna gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Sivi muhar ¹	<i>Muscicapa striata</i>	Verjetna gnezdilka ⁴	/	NE	
Mali detel ¹	<i>Dendrocopos minor</i>	Gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Srednji detel ¹	<i>Dendrocopos medius</i>	Gnezdilka ⁴	V-ranljiva vrsta	NE	
Črna žolna ¹	<i>Dryocopus martius</i>	Gnezdilka ⁴	O1-možno ogrožena vrsta	NE	
Kavka ¹	<i>Corvus monedula</i>	Počivališče ⁵	V/E1 ² -naravna gnezdišča kritično ogrožena		
Kmečka lastovka ¹	<i>Hirundo rustica</i>	Počivališče pri selitvi ⁶ /prehranjevaln o območje	/	NE	

¹ Dodane redke vrste, ki niso vezane na vodno okolje

² Mokrotni travniki nad jezerom

³ Ledava, Lukaj potok

⁴ Vrbovje ob jezeru

⁵ Gozd ob jezeru (pod žago)

⁶ Rogozovje in trstičje

Poleg Natura 2000 vrst je bila posebna pozornost namenjena sivi gosi (*Anser anser*). Ta vrsta je prvič uspešno gnezdila (1 par) v letu 2012. V letu 2018 so gnezdili vsaj trije pari.

Dnevni metulji

Na terenu se je med spremljanjem splošnega stanja ali popisom NV preverjala prisotnost kvalifikacijskih Natura 2000 vrst metuljev – strašničinega in temnega mravljiščarja, močvirskega cekinčka in travniškega postavneža. Vrsta travniški postavnež je bila opazovana na območju NV Motvarjevci – ekstenzivni travniki 1. Poleg tega pa se s transektnim monitoringom spremlja splošno stanje dnevnih metuljev. Dva transekta (Kobilje, Čepinci) sta nastavljena tako, da zajameta območja ekstenzivno rabljenih travnikov, zaraščajočih travnikov in travnikov, ki so v čedalje bolj intenzivni rabi. Podatki kažejo na velik in hiter negativni vpliv intenzifikacije kmetijskih površin na številčno in vrstno pestrost dnevnih metuljev, predvsem specialistov kot so mravljiščarji (*Phengaris* sp.), močvirski (*Melitaea diamina*), temni (*M. britomartis*) in jetičnikov pisanček (*M. aurelia*). Negativni trend je opažen tudi na zaraščajočih površinah, vendar je tu proces upadanja številčne in vrstne pestrosti dnevnih metuljev veliko počasnejši. Pravzaprav začetne sukcesivne faze pozitivno vplivajo predvsem na številčnost nekaterih vrst, kot so recimo temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*), lešnikar (*Maniola jurtina*) in navadni modrin (*Polymmatius icarus*). Kljub temu pa primerjava podatkov iz 2016, 2017 in 2018 s podatki iz 2007, 2008 in 2009 nakazuje na negativen trend v številčnosti praktično pri vseh vrstah, tudi pri splošno razširjenih in pogostih vrstah kot so recimo lešnikar (*Maniola jurtina*), lisar (*Melanargia galathea*) in navadni pisanček (*Mellicta athalia*).

V letu 2018 je bilo največje negativno presenečenje, da na transektu Kobilje nista bila popisana strašnič (*Pengais teleius*) in temni mravljiščar (*Phengaris nausithous*). Odsotnost obeh vrst lahko pripišemo več dejavnikom; intenziviranje in zaraščanje habitata, v letu 2018 pa je bilo območje transekta Kobilje v juniju več dni poplavljen (podobna opažanja so bila tudi na nekaterih drugih območjih).

Travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*)

Slika 61: Del transekta Čepinci leta 2009 in 2018-napredovala sukcesija (foto: K. Malačič)

Slika 62: Gospica (*Argynnis paphia*)-splošno razširjena vrsta na območju Krajinskega parka Goričko (foto: K. Malačič)

Vodomec (*Alcedo atthis*) na Veliki Krki

Pregled stanja habitata vodomca se izvaja na zanj verjetno najbolj primernem vodotoku na območju parka (peščene stene, veliko hrane), na Veliki Krki, na odseku od vtoka Peskovskega potoka (k.o. Šalovci) do meje z Madžarsko. Ta odsek je dolg cca. 5,2 km. V letu 2018 je bil pregled opravljen v dveh delih. Glede na odkrite aktivne rove v peščenih stenah, je bilo ocenjeno, da so na tem odseku gnezдили vsaj trije pari.

Obala Velike Krke je izrazito podvržena eroziji (peščeno do ilovnata podlaga), posledično se stene primerne za vodomca konstantno obnavljajo, kar povečuje njegovo gnezditveno uspešnost, a hkrati pomeni za to vrsto povečano tveganje, saj se je zaradi erozijskih procesov tok Velike Krke že močno zažira v zemljišča v zasebni lasti, zaradi česar lastniki zahtevajo ureditev struge (regulacije, kamnometi,...).

Druga pomembna opažanja ob pregledu stanja 2018: potrditev stalne prisotnosti vidre (brlog, vidreki), potrditev vsaj občasne prisotnosti bobra (obglodana drevesa), potrditev invazivnih vrst (oljna bučka).

Slika 63: Pregled sten na Veliki Krki in aktivni rov vodomca (foto: K. Malačič)

Slika 64: Potrditev stalne prisotnosti vidre - vidreki in brlog (foto: K. Malačič)

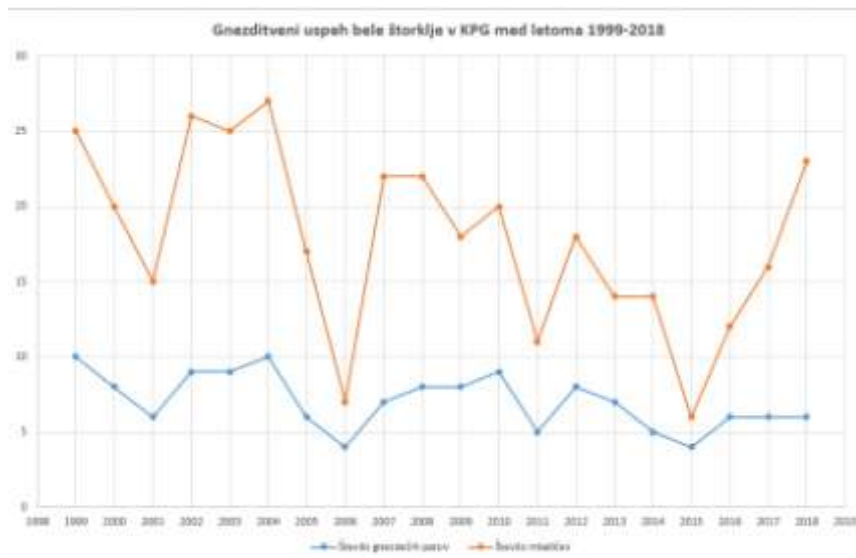
Slika 65: Erozijska obrežja Velike Krke, 9.1.2018 (foto: K. Malačič)

Ptice kulturne krajine-bela štorcklja (*Ciconia Ciconia*)

Populacijsko dinamiko bele štorcklje člani DOPPS-a spremljajo že od leta 1999, v zadnjih letih pri štetju sodelujejo tudi zaposleni v JZ KPG, saj z nameščanjem gnezdilnih podstavkov izboljšuje gnezditvene pogoje posameznih parov bele štorcklje, glede na njihovo pojavljanje in gnezditveni uspeh po vsakoletnem cenzusu.

V letu 2018 je po letih upadanja števila mladičev, število ponovno naraslo. Na 6 gnezdih je bilo popisanih 23 mladičev, kar je najvišje število po letu 2004. Kljub temu je še vedno opazen rahel upad števila in kar je nedvomno odraz stanja v okolju – predvsem izgube travniških habitatov, na katerih se bela štorcklja prehranjuje (graf 1). JZ KPG je pripravil članek za spletno stran na temo izjemne uspešnosti gnezdečih parov na območju KPG. V letu 2018 je posebno izstopalo gnezdo v Domanjševcih s petimi mladiči (tabela 10).

Vsa aktivna gnezda so na električnih drogovih, razen gnezda v G. Petrovcih (samostoječi zunanji dimnik). Zaradi velikosti in teže gnezd je zelo pomembno, da so na stabilnih in dovolj velikih gnezdilnih podstavkih. Ti morajo biti tudi pravilno nameščeni na el. drog, da štorckljam onemogočijo stik z žicami oz. električnim tokom.

Graf 1: Gnezditveni uspeh bele štorke na območju KPG v obdobju 1999-2018.

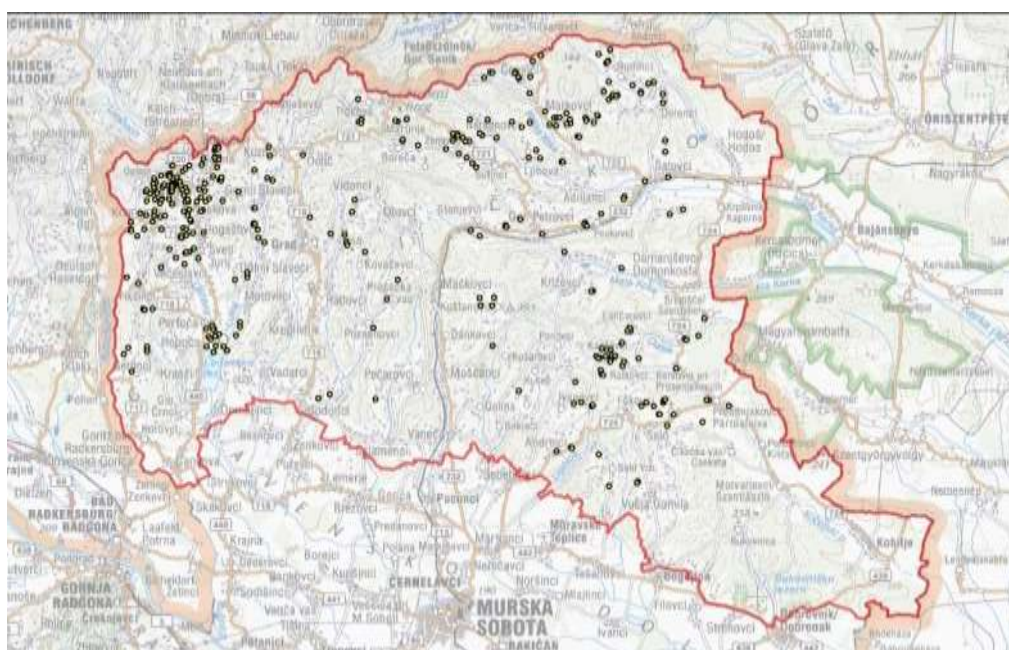
Tabela 10: Zasedenost in gnezditvena uspešnost gnezd bele štorke na območju Parka.

Lokacija gnezda		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kuzma	el. drog	2	4	3	3	3	4	3		4	1	1	2			2		-	-	1	-
Ropoča	drog	1							3	4											-
Dolnji Slaveči 1	el. drog				2	3	3	3													-
Dolnji Slaveči 2	drog																				-
Motovilci	el. drog	2	2		2	3									2						-
Sv. Jurij	el. drog	2	3	3	4	2	3						2		2		3	2		3	4
Nuskova	el. drog	3	3	4	4	3	4	3	1	4	4	2	3	3	2	1	1		1	3	4
Šalamenci	el. drog									2	3	1	1	3	3	4				3	-
Moščanci	el. drog	3	2	2	2	3	2	3	1												-
Hodoš	el. drog	4	3			2	2	3		3	2	2	3	4	1	2		2	2	4	3
Gornji Petrovci	dimnik						3												1		
Domanjševci	el. drog									2	2	3	3	2	3	1	5	1	3		5
Prosenjakovci	el. drog	2	1	1	2	3	1		2		3	2	2	2	3	1	3		3	2	4
Motvarjevci	el. drog	2																			-
Kobilje 1	el. drog	4	2	2	3		2														-
Kobilje 2	el. drog				4	3	3	2		3	4	3	2		2	3	2		2		
Korovci	el. drog										3	4	2	1				1	1		3
Skupaj		25	20	15	26	25	27	17	7	22	22	18	20	15	18	14	14	6	13	16	23

Ptice kulturne krajine-gnezdilnice za velike sekundarne duplarje-zlatovranka (*Coracias garrulus*), veliki skovik (*Otus scops*), čuk (*Athene noctua*) in smrdokavra (*Upupa epops*).

V sodelovanju s prostovoljci DOPPS je bila v začetku aprila izvedena akcija preverjanja in popravila lovnih prež na območju Nuskove in Ropoče, ki so bile postavljene v preteklih letih, primarno za zlatovranko, vendar te preže redno uporabljata tudi kvalifikacijski Natura 2000 vrsti, veliki skovik in rjavi srakoper. V okviru projekta Gorička krajina je bilo postavljenih novih 163 lovnih prež na območjih pojavljanja velikega skovika – območje zgornje Ledavske doline in Markovcev.

Za smrdokavro je bilo nameščenih novih 17 gnezdilnic in 16 gnezdilnic za velikega skovika. Ob tem so zaposleni v JZ KPG vedno opravili pogovor z lastniki in jih opozorili na ukrepe za njihovo varstvo, kot je neuporaba kemičnih sredstev za zatiranje bramorjev na vrtovih itd. Skupaj je bilo v obdobju 2009 - 2018 v okviru rednega dela JZ KPG, projektnih aktivnosti in sodelovanja z DOPPS na območju KPG nameščenih 353 gnezdilnic za različne velike sekundarne duplarje. Med nameščenimi gnezdilnicami prevladujejo gnezdilnice dimenzij, primernih za kvalifikacijski Natura 2000 vrsti veliki skovik in smrdokavra.

Slika 66: Vse v obdobju 2009-2018 nameščene gnezdilnice na območju KPG.

V sodelovanju z zaposlenimi v DOPPS in prostovoljci DOPPS je bila v letu 2018 pregledana večina gnezdilnic. Rezultati zasedenosti gnezdilnic z gnezdečimi pari različnih vrst ptic so prikazani v tabeli 4. Zasedenih je bilo več kot 42 % vseh gnezdilnic. Ob pregledu v juliju je bil velik delež gnezdilnic zaseden s sršeni, zato tam ni bilo mogoče preveriti zasedenosti gnezdilnice pred naselitvijo sršenov.

Tabela 11: Podatki o zasedenosti gnezdilnic (s krepko so označene kvalifikacijske Natura 2000 vrste).

Vrsta ptice	Število gnezdečih parov v gnezdilnicah
Smrdokavra (<i>Upupa epops</i>)	12
Veliki skovik (<i>Otus scops</i>)	16
Škorec (<i>Sturnus vulgaris</i>)	91
Velika sinica (<i>Parus major</i>)	16
Poljski vrabec (<i>Passer montanus</i>)	5
Brglez (<i>Sitta europaea</i>)	2
Pogorelček (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	2
Postovka (<i>Falco tinninulus</i>)	2

Slika 67: Smrdokavra gnezdi v gnezdilnici (foto: K. Malačič)

Ad 2.3.c. Izvajanje NV ukrepov na nahajališčih zavarovanih vrst.

Delovna akcija na naravni vrednoti Benkova šuma II-rastišče grmičastega dišečega volčina je bila izvedena v mesecu juliju. Omenjena naravna vrednota je najpomembnejše nahajališče grmičastega dišečega volčina na območju KPG. Zemljišče je v lasti RS in od leta 2015 (zakup od SKZG RS) v upravljanju Zavoda. Akcije se je udeležilo 10 zaposlenih v JZ KPG. Na ožjem delu nahajališča so zaposleni ročno odstranjevali lesnato zarast in travnato biomaso. Zemljišče na katerem je večji del omenjene naravne vrednote je od leta 2015 v upravljanju zavoda (zakup od SKZG RS do leta 2024 z možnostjo podaljšanja).

Slika 68: Ročno odstranjevanje lesnate zarasti in v juliju cvetoč poganjek grmičastega dišečega volčina (foto: K. Malačič)

2.4. Naloga: Zagotavljanje podatkov o vrstah in habitatnih tipih in njihovo vključevanje v upravljavske naloge.

Ad 2.4.a Sodelovanje z raziskovalnimi inštitucijami, ki izvajajo raziskave ali monitoring na območju KPG, kot del študijskega ali delovnega programa in sodelovanje z njimi na razpisih za raziskovalne projekte.

Zavod je intenzivno sodeloval z znanstveniki ZRC SAZU v štiriletnem raziskovalnem projektu: Zavarovana območja ob slovensko-madžarski meji - izzivi sodelovanja in trajnostnega razvoja, pri iskanju potrebnih virov in informacij. O aktivnostih in delu je Miha Peče snemal dokumentarni film, kjer bo vidna raznolikost dela in delovanja zaposlenih v JZ KPG:

Sodelovanje z raziskovalnimi institucijami je posebej intenzivno v projektu Gorička krajina. Sodelovanje je vzpostavljeno tudi v projektih LIFE Artemis in LIFE NATURAVIVA.

Območje Trideželnega parka je pilotno območje v projektu ESPON: Cross-border Public Services (CPS) in Pomurje; Trilateral Nature Park Goričko-Raab-Őrség z IPOP, inštitutom za politike prostora. Seznam potrebnih raziskav je v nastajanju tudi kot rezultat projektov, ki potekajo na območju KPG. Glede na to, da številne že potekajo, bo verjetno v prihodnje smiselno spremljanje stanja na istih površinah.

Ad 2.4.b. Aktivnosti upravljavca za zagotavljanje učinkovitega upravljanja in doseganja varstvenih ciljev območja

Pregledanih je bilo več kot 350 ponudb za prodajo zemljišč na ZO, pripravljena 3 mnenja k prodaji zemljišč v lasti RS in oddane pripombe na 1 akt.

2.5. Naloga: Zbiranje in hranjenje podatkov o stanju narave, rabi prostora v enotni podatkovni zbirki.

Ad 2.5.a. Zbirati podatke o biotski raznovrstnosti v GIS, dopolnjevati lastne podatkovne zbirke za namene upravljanja parka.

Ustrezno so bili podatki s popisa v letu 2018 ažurirani in dopolnjeni - podatki o zavarovanih in naravovarstveno pomembnih vrstah rastlin močvirski svišč, rumena maslenica, kukavičevke, travniška izjevka ter živalskih vrst (npr. baza gnezdilnic). Vzpostavljena je bila zbirka podatkov o lastništvu Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti na območju KPG za namene upravljanja parka ter je bila vzpostavljena baza rabe zemljišč z podatki o nahajališčih naravovarstveno pomembnih vrst. V prostorski bazi so bili urejeni predvideni varstveni ukrepi in projektne aktivnosti ter načrtovane aktivnosti za projekt v pripravi. Vzpostavljena je bila tudi prostorska baza podatkov o mejicah in pašnikih za namen priprave novih ukrepov v novi SKP. Za namen priprave NUG so bile pripravljene in ažurirane prostorske podlage za pripravo podrobne umestitve varstvenih režimov. Digitalni podatki v GIS so bili posredovani na ZRSVN.

3. Cilj: Učinkovito opravljanje naravovarstvenega nadzora

3.1. Naloga: Opravljanje neposrednega nadzora v naravi na območju KPG

3.1.a. Spremljanje splošnega stanja v naravi in pomembnih krajinskih členov (mejice, travniki, vodotoki,...).

Spremljanje splošnega stanja je bilo v 2018 v večjem delu podrejeno spremljanju in ugotavljanju stanja na travnikih, v mejicah in v visokodebelnih sadovnjakih. Cilj je bil zbrati čim več podatkov za uspešno izvajanje

Projekta Gorička Krajina. Pripravljena in dopolnjena je bila prostorska podlaga mejic, za pomoč k pripravi sloja mejice za izvajanje KOPOP.

3.1.b. Izvajanje neposrednega nadzora v naravi po letnem in mesečnem planu ter intervencijskega NN v sodelovanju s prostovoljnimi nadzorniki

Naravovarstveni nadzor (brez prekrškovnega dela) so zaposleni v Zavodu opravljali kljub temu, da tudi v 2018 naravovarstveni nadzorniki niso bili za opravljanje nadzora popolnoma opremljeni, saj uniform še nimajo.

Opravljenih je bilo 27 terenskih dni namenjenih izključno naravovarstvenemu nadzoru in en dan intervencijskem nadzoru. Med prvomajskimi prazniki je naravovarstveni nadzornik opravil dva dneva ciljanega naravovarstvenega nadzora (po Uredbi o varstvu samoniklih gliv in po 28. b členu ZON - vožnja v naravnem okolju).

Med opravljanjem nadzora je bilo izrečenih 14 ustnih opozoril o možnosti prekrška; parkiranje in vožnja v naravnem okolju, upoštevanje Uredbe o varstvu samoniklih gliv, izvajanje posegov v naravi brez dovoljenja za poseg v naravo (sekanje mejic, sekanje ob vodotokih, gradnja motokros steze, postavitve bivalnega kontejnerja...)

Zaznanih, popisanih in predanih v nadaljnjo obravnavo inšpekcijskim službam je bilo 11 prekrškov po ZON ali drugih področnih zakonskih predpisih, povezanih z ohranjanjem narave in kulturne krajine.

Predstavniki ZRSVN OE Maribor in naravovarstveni nadzorniki sta skupaj izvedla nadzor nad upoštevanjem določil v naravovarstvenem soglasju pri gradnji mostu čez naravno vrednoto Velika Krka. Izvedla sta tudi pregled terena in pripravila oceno tveganja za naravo pri vzpostavitvi nasada lešnikov in gradnji zadrževalnika za potrebe namakanja v k.o. Budinci/Markovci.

Na inšpekcijske službe (Inšpekcija za okolje in naravo, kmetijska inšpekcija za lovstvo in ribištvo) ali policijo je bilo podanih 11 prijav o storitvi prekrška po ZON-u ali po drugih področnih zakonih, ki so povezani z ohranjanjem narave in kulturne krajine.

Slika 69: Posekana obvodna zarast brez dovoljenja za poseg v naravo in nelegalna gradnja steze za motokros (foto: K. Malačič in G. Domanjko)

Ad 3.1.c. Koordinacija prostovoljnih naravovarstvenih nadzornikov.

Naloge JZ KPG ni izvedel, ker tudi v letu 2018 prostovoljni nadzorniki niso bili primerno opremljeni (uniforma).

Ad 3.1.d. Usposabljanje za opravljanje naravovarstvenega nadzora.

V oktobru 2018 so se nadzorniki udeležili dveh enodnevnih dopolnilnih izobraževanj v PŠJ in KP na temo prekrškovnega postopka in zavarovanih vrst gliv. En nadzornik se je novembra udeležil tridnevnega izobraževanja v Gotenici na temo obvladovanja konfliktov. En nadzornik se je udeležil usposabljanja o ZUP.

Ad 3.1.e. Nadzor nad upravljanjem habitatov in izvedenih ukrepov za njihovo varstvo ter ohranjanje.

Preverjeno je bilo stanje travnikov v upravljanju JZ KPG pred košnjo, pregledane so bile gnezdilnice za velike sekundarne duplarje (veliki skovik in smrdokavra) in kotišča ter zavetišča netopirjev.

4. Cilj: Spodbujati naravi prijazne dejavnosti z namenom izboljšanja stanja habitatov in vrst območja Natura 2000 Goričko.

4.1. Naloga: Sodelovanje s kmeti pri ukrepih iz Programa razvoja podeželja, s katerimi se zagotavlja cilje zavarovanega območja in območja Natura 2000.

Ad 4.1.a. Izvajati akcije v katerih se izbira in nagraduje lastnike zemljišč, ki izvajajo naravi prijazno gospodarjenje s travniki, visokodebelnimi sadovnjaki in vrtovi.

Predstavnika JZ KPG in KGZS-zavoda Murska Sobota sta konec maja in v začetku junija ogledala in ocenila 12 travnikov, ki so jih lastniki prijavili k akciji NAJ travnik v Krajinskem parku Goričko v 2018.

V mesecu oktobru je bila skupaj s strokovnjakom za sadne vrste in sorte izvedena akcija Naj sadovnjak 2018. Na akcijo se je prijavilo 8 lastnikov visokodebelnih sadovnjakov. Nagrade za najboljše sadovnjake in travnike so bile lastnikom podeljene na 12. Grajskem bazarju v mesecu oktobru.

Opravljeni in ocenjeni so bili 4 ograçeki v okviru akcije NAJ ograçek. Praktične nagrade in priznanja so bila podeljena na 13. dnevu meštrov in prazniku buč v Bodoncih.

Slika 70: Ocenjevanje visokodebelnega sadovnjaka v k.o. Budinci in podelitev nagrad za naj travnik (foto: K. Malačič)

4.1.b. Izvajati svetovanja za naravi prijazno gospodarjenje na območjih varovanih habitatnih tipov in jih predstaviti upravljavcem zemljišč skozi stalno individualno svetovanje in javnimi predavanji.

V okviru projekta Gorička krajina je bilo izvedenih več kot 150 individualnih pogovorov o naravi prijaznem gospodarjenju z visokodebelnimi travniškimi sadovnjaki (ob obiskih lastnikov visokodebelnih sadovnjakov, ki so bili vključeni v obnovo) in ob obiskih lastnikov travnikov za namene odkupa ali obnove travnikov.

V G. Slavečih in v Sv. Juriju sta bili Izvedeni 2 javni predavanji o pomenu ohranjanja travnikov v okviru rednih izobraževanj za prejemnike KOPOP plačil vključno s predstavitvijo vsebine projekta Gorička krajina. V začetku januarja je na pobudo KGZS – OE MS potekal sestanek s predstavniki MOP, ZRSVN in kmetijskimi svetovalci na temo izvajanja ukrepov Programa razvoja podeželja – predvsem na temo izvajanja ukrepov KOPOP za operacije Traviščni habitati metuljev (MET), Posebni traviščni habitati (HAB), mejice in dobrobit živali (DŽ). Sklep sestanka je bil, da MOP skupaj z ZRSVN pregleda predloge za spremembo sloja MET zaradi ukrepa DŽ.

Ad 4.1.c. Aktivno sodelovati v postopkih zlozbe kmetijskih zemljišč.

V na komasacijskem območju v k.o. Prosenjakovci sta se predstavnika Zavoda in ZRSVN OE Maribor, udeležila terenskega ogleda in sestanka z izvajalci zlozbe kmetijskih zemljišč, predstavniki Občine Moravske Toplice in komasacijske skupnosti Prosenjakovci na temo širitve poljskih poti, kopanja jarkov in odstranitve drevesne zarasti. Na podlagi terenskega ogleda in dogovora so v ZRSVN OE Maribor pripravili strokovno mnenje za Dovoljenje za poseg v naravo za izvedbo agro operacij. Spremljali smo postopek komasacijskega območja v Motovilcih.

Slika 71: Gradnja novih poti na komasacijskem območju k.o. Prosenjakovci (foto: K. Malačič)

Ad 4.1.d. Aktivno sodelovati v kampanji priprave nove kmetijske politike 2021-2027 in novih kmetijsko-okoljskih ukrepov

Junija sta se predstavnika Zavoda udeležila sestanka na MKGP na temo nove kmetijske politike 2020-2027. Na centralno enoto ZRSVN so bili podani predlogi za nove naravovarstveno okoljske ukrepe v novi kmetijski politiki 2021-2027. Predlogi so nanašali predvsem na naravovarstvene ukrepe s poudarkom na datume košnje, nakošenih pasov, sprememba OOTT (obvezno tudi za ekološke kmete, ne velja za sejane travnike...).

5. Cilj: Učinkovito sodelovanje in izmenjava dobrih praks z drugimi upravljavci zavarovanih in varovanih območij.

5.1. Naloga: Sodelovanje z upravljavci drugih zavarovanih območij.

Ad 5.1.a. Redna izmenjava izkušenj o ohranjanju narave in upravljanju s člani v Skupnosti naravnih parkov Slovenije.

V letu 2018 se je pet zaposlenih udeležilo strokovnega srečanja zaposlenih v upravah parkov v okviru Skupnosti naravnih parkov Slovenije v KPLB. Pri tem so si udeleženci ogledali Ljubljano na območju KPLB in spoznali problematiko posegov v strugo Ljubljane. Z zaposlenimi je potekala predvsem izmenjava glede izkušenj izvedbe kohezijskih projektov in upravljanja z ZO.

Izveden je bil en delovni sestanek direktorjev parkov in eno srečanje zaposlenih v Naravnih parkih Slovenije v Ljubljanskem barju. Komunikacija na temo novih zakonskih obveznosti npr. GDPR, je tekla po e-pošti. Izvedena organizacija stojnice na sejmu GREEN in na sejmu AGRA.

5.2. Naloga: Sodelovanje z upravljavci čezmejnih parkov ter drugimi mednarodnimi organizacijami.

Ad 5.2.a. Strokovni sestanki z upravljavci Naravnega parka Raab in Narodnega parka Órség za krepitev delovanja 3-deželnega parka in čezmejnega varstva narave.

V juniju je JZ KPG sodeloval pri izvedbi trideželnih iger v Óriszentpéteru. V mesecu avgustu in decembru sta bila izvedena dva strokovna sestanka zaposlenih v JZ KPG in zaposlenimi pri upravljavci NP Órség na temo sodelovanja pri projektu Dare2Connect in načrtovanju ukrepov za izboljšanje povezljivosti koridorjev za ciljne varovane vrste – travniški postavnež, veliki skovik in hribski škrjanec. V avgustu je bil skupaj z upravljavci NP Órség opravljen terenski ogled habitatov travniškega postavneža na območju NP Órség.

19. maja je bil izveden pohod Trideželnega parka Goričko-Raab-Órség.

Igre Trideželnega parka so bile dan po otvoritvi novega Natura 2000 središča v Óriszentpéteru 30. junija. Udeležba na otvoritvi.

Slika 72: Iskanje gnezd gosonic travniškega postavneža (foto: G. Domanjko)

Ad 5.2.b. Delovanje v zvezi Europarc in v Zvezi Evropska zelena vez (European Green Belt).

Predstavnika JZ KPG sta se med 15.-19. oktobrom udeležila organizatorja udeležila 10. Panevropske konference o Zeleni vezi v Eisenachu. Leta 2018 se je JZ KPG uradno včlanil v Zvezo evropska Zelena vez.

Na konferenci sta med drugim izmenjala izkušnje o ohranjanju travniškega postavneža s predstavniki iz Nemčije in Češke, se dogovorila o dveh strokovnih izletih v 2019 in predstavila poster o naravnih posebnostih KPG ter izvedbi projekta Gorička krajina.

Slika 73: Udeleženci 10. Pan-evropske konference Zelene vezi

Oddana sta bila dva prispevka za e-novičnik Zveze Evropska zelena vez na temo varstva vrst in habitatov v KPG. V prostorih gradu Grad je bila postavljena razstava iz projekta GreenNet, ki predstavlja evropsko Zeleno vez ob Kučnici.

Ad 5.2.c. Zasnova čezmejnih projektov Interreg SI-HI, SI-AT, SI-HR, LIFE-okolje Ledavsko jezero

Oddana ni bila nobena prijavnica, ker ni prišlo do dogovora z drugimi o sodelovanju pri prijavi projektov.

5.2.d Projekt DaRe To Connect in projekt Danube castle cluster.

V okviru projekta DaRe To Connect sta bili izvedeni dve srečanja z upravljavcem NP Órség. Na srečanjih so se določila ožja območja na skupnem pilotnem območju za pripravo akcijskega načrta, ki se bo nanašal na tri ciljne vrste (travniški postavnež, veliki skovik in hribski škrljanec). Dva zaposlena JZ KPG sta se novembra udeležila Kick-Off konference projekta v Bratislavi.

Projekt Castle road se je pričel izvajati septembra, JZ KPG se Kick-off konference ni udeležil, aktivneje bo sodeloval v 2019.

6. Cilj: 6. Učinkovito varstvo naravne in kulturne dediščine na podlagi izvajanja NUG.

6.1. Dokončanje in izvajanje NUG 2018-2022.

6.1.a. Dokončanje in sodelovanje pri sprejemanju NUG 2018-2022.

JZ KPG je v letu 2018 oddal osnutek NUG za obdobje 2019-2023. Na temo priprave NUG je bil na sedežu MOP več sestankov v ožjem in širšem krogu predvsem na temo načrtovanja varstvenih režimov. 17. decembra 2018 je na sedežu MOP potekal sestanek na temo dokončanja predloga NUG 2020-2024 do

marca 2019. Dopolnjen in popravljen je bil osnutek NUG, pripravljeni so bili osnutki določitve podrobnih varstvenih režimov.